

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Του

ΚΑΡΡΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στην Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Θεσσαλονίκη 2020

*Αφιερώνεται στην
οικογένεια μου*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας αισθάνομαι την ανάγκη όλους τους ανθρώπους με βοήθησαν σημαντικά, ο καθένας με τον δικό του τρόπο. Πρώτα από όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου που είναι πάντα δίπλα μου, την γυναίκα μου που με στηρίζει σε ότι και να κάνω και αποτελεί το σημείο αναφοράς μου. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα παιδιά μου για όλα όσα μου έχουν προσφέρει και μου με κάνουν καλύτερο άνθρωπο και με κάνουν να θέλω να εξελιχθώ περισσότερο σαν πατέρας αλλά και σαν άνθρωπος.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του τμήματος εφαρμοσμένης λογιστικής και ελεγκτικής για όλα τα εφόδια και τις γνώσεις που μου μετέδωσαν αλλά και το πνεύμα για συνεχή εξέλιξη.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	1
1.2 Σκοπός εργασίας	2
1.3 Δομή Εργασίας	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	4
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	4
2.1 Ο φόρος ως έννοια	4
2.2 Οι μορφές των φόρων	5
2.3 Η λειτουργία των φόρων	6
2.4 Τα είδη του φόρου και οι διακρίσεις του φόρου	7
2.5 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που έχουν οι άμεσοι και οι έμμεσοι φόροι	9
2.6 Γενικές αρχές της φορολογίας	11
2.7 Η φορολογική βάση	12
2.8 Ιστορική αναδρομή στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας	13
2.9 Φοροδιαφυγή	16
2.10 Τα αίτια της φοροδιαφυγής	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	24
Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	24
3.1 Το Ηλεκτρονικό σύστημα Taxisnet	24
3.2 Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα	25
3.3 Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας	27
3.4 Πρόσωπα που είναι υπόχρεα σε υποβολή Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος	32
3.5 Φορολογική κλίμακα για εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ...	42
3.6 Συντελεστές φορολογίας κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα	44
3.7 Εισόδημα από Κεφάλαιο	47
3.8 Εισφορά αλληλεγγύης	48
3.9 Τεκμήρια διαβίωσης	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	55
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	55
4.1 Φορολογικό Σύστημα Κύπρου	55
4.2 Ο φόρος εισοδήματος για φυσικά πρόσωπα	55
4.3 Το φορολογικό σύστημα της Γερμανίας	58

4.4 Η φορολογία φυσικών προσώπων στην Γερμανία	59
4.5 Σύγκριση Φορολογικών Συστημάτων Ελλάδας με τα συστήματα Κύπρου και Γερμανίας	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	65
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	69

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο βασικός στόχος ενός φορολογικού συστήματος είναι η είσπραξη φόρων ώστε να καλυφθούν όλες οι βασικές ανάγκες για το κράτος και τους πολίτες του. Το βασικό πρόβλημα με τους φόρους είναι ότι οι φορολογούμενοι συχνά το θεωρούν άδικο και πολλές φορές το ίδιο το σύστημα είναι αναποτελεσματικό.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα μαστίζεται από μια πρωτοφανή οικονομική ύφεση μαζί και με άλλα Ευρωπαϊκά κράτη. Υπάρχει μια μεγάλη προσπάθεια ώστε να ανακάμψει η οικονομία και η χώρα να σταθεί ξανά στα πόδια της. Ένα μέτρο για την καταπολέμηση της ύφεσης είναι η δημιουργία επιπλέον φόρων αλλά και η αύξηση των συντελεστών φορολογίας στα φυσικά και στα νομικά πρόσωπα. Η Ελλάδα εφαρμόζει ένα φορολογικό σύστημα το οποίο στηρίζεται στους άμεσους και έμμεσους φόρους. Παρατηρείται ότι τα περισσότερα έσοδα του κράτους προέρχονται από την επιβολή έμμεσων φόρων. Ωστόσο ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα παρατηρούνται με την φοροδιαφυγή. Αρκετοί πολίτες θεωρούν το σύστημα άδικο και για τον λόγο αυτό, συμβαίνει αυτό το φαινόμενο.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα προσπαθεί να εξελίξει το φορολογικό της σύστημα με την εισαγωγή ηλεκτρονικών συστημάτων ώστε να μειωθεί η φοροδιαφυγή αλλά και υπάρχει καλύτερη εξυπηρέτηση πολιτών και εταιρειών.

Στην παρούσα εργασία γίνεται αναφορά στον φόρο και τις μορφές του καθώς και στο φαινόμενο της φοροδιαφυγής. Αναλύεται ο φόρος για τα φυσικά πρόσωπα και πραγματοποιείται μια σύγκριση μεταξύ των φορολογικών συστημάτων της Γερμανίας και της Κύπρου με την Ελλάδα

Λέξεις-Κλειδιά : Φόρος, Φορολογικό σύστημα, Ελλάδα, Φοροδιαφυγή

ABSTRACT

The main goal of a tax system is to collect taxes to meet all the basic needs of the state and its citizens. The main problem with taxes is that taxpayers often find it unfair and many times the system itself is ineffective.

In recent years, Greece has been plagued by an unprecedented economic recession along with other European countries. There is a great effort to recover the economy and get the country back on its feet. One measure to combat the recession is the creation of additional taxes but also the increase of tax rates for individuals and legal entities. Greece implements a tax system based on direct and indirect taxes. It is observed that most of the state revenues come from the imposition of indirect taxes. However, one of the biggest problems is with tax evasion. Many citizens consider the system unfair and that is why this phenomenon occurs.

In recent years, Greece has been trying to develop its tax system with the introduction of electronic systems to reduce tax evasion and there is better service to citizens and companies.

In the present thesis, reference is made to the tax and its forms as well as to the phenomenon of tax evasion. The tax for natural persons is analyzed and a comparison is made between the tax systems of Germany and Cyprus with Greece

Keywords: Tax, Tax system, Greece, Tax evasion

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Η φορολογία είναι η υποχρεωτική επιβολή των φόρων από το κράτος και είναι υπέρ του κράτους. Στη σημερινή εποχή, η σημαντικότερη πηγή εσόδων για το κράτος είναι η φορολόγηση όλων των φυσικών και των νομικών προσώπων. Ο κύριος σκοπός της φορολόγησης και της φορολογίας είναι η χρηματοδότηση για κρατικές δαπάνες και η βέλτιστη παροχή υπηρεσιών για την δημοσιονομική πολιτική. Ένας άλλος λόγος είναι να μπορέσει να ενισχυθεί το κρατικό σύστημα ώστε να μπορέσει να προσελκύσει επενδύσεις. Με την προσέλκυση επενδύσεων μπορεί η χώρα να αυξήσει τα έσοδα της και παράλληλα να γίνει ανταγωνιστική. Ωστόσο, με την επιβολή των φόρων υπάρχει μεγάλη άμβλυνση στις ανισότητες για την ανακατομή του πλούτου.

Η εισοδηματική πολιτική της κάθε χώρας είναι άμεσα συνδεδεμένη με την πολιτική που εφαρμόζει στα φορολογικά δρώμενα. Αυτό συμβαίνει διότι η φορολογική πολιτική στηρίζεται κυρίως στους πόρους που προκύπτουν από τους φόρους. Στην ουσία είναι η πηγή για τις δαπάνες που χρειάζεται το κράτος να κάνει όπως είναι οι δαπάνες για την παιδεία, την υγεία και για όλες κοινωνικές παροχές.

Το σύστημα της Ελλάδας μπορεί να χαρακτηριστεί ως προβληματικό και αναποτελεσματικό. Αυτοί οι χαρακτηρισμοί προκύπτουν από ότι δεν επιτελεί στην ουσία κάποια από τις λειτουργίες που θα έπρεπε όπως είναι η υγεία και η παιδεία. Τα έσοδα που θα έπρεπε να πάνε στην παιδεία και στο σύστημα είναι μηδαμινά σε σχέση με τις ανάγκες που υπάρχουν. Βέβαια, τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα μαστίζεται από οικονομική κρίση και η οποία οδήγησε σε μειωμένες δαπάνες σε σημαντικά θέματα όπως είναι η υγεία και η παιδεία. Τα τελευταία χρόνια τα εισοδήματα των πολιτών μαζί με τον πλούτο της χώρας έπεσαν σε χαμηλά επίπεδα λόγω της κρίσης.

Τα εισοδήματα των πολιτών μειώθηκαν σημαντικά σε σχέση με τα παλιότερα χρόνια και ταυτόχρονα η φορολόγηση και οι συντελεστές φορολογίας αυξήθηκαν σημαντικά.

Όλοι οι φορολογικοί συντελεστές αυξήθηκαν σημαντικά, το επίπεδο για το αφορολόγητο στην ουσία εκμηδενίστηκε και δημιουργήθηκαν νέοι φόροι όπως η εισφορά αλληλεγγύης, ο ΕΝΦΙΑ και κάποιοι ειδικοί φόροι κατανάλωσης.

1.2 Σκοπός εργασίας

Ο σκοπός της συγκεκριμένης διπλωματικής είναι να γίνει μια σημαντική αναφορά στον φόρο και στην έννοια του. Να υπάρξει μια κατανόηση ως προς τον φόρο, τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον φόρο από τα κράτη και για ποιο λόγο υπάρχει η επιβολή του φόρου. Σκοπός της εργασίας είναι να αναφερθεί η έννοια του φόρου, οι μορφές του, να γίνει μια ιστορική αναδρομή στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας. Επεξηγείται η λειτουργία του φόρου καθώς και το πώς επιβάλλεται στα φυσικά πρόσωπα.

Ακόμα, στόχος της εργασίας είναι η ανάλυση της φοροδιαφυγής και για ποιους λόγους γίνεται αυτή καθώς και να γίνει πιο κατανοητή για όλους η κλίμακα φορολόγησης και πως προκύπτουν τα τεκμήρια διαβίωσης αλλά και οι προσπάθειες που γίνονται τα τελευταία χρόνια με διάφορες μεθόδους ώστε να γίνει πιο εύκολη η διαδικασία φορολόγησης για όλα τα μέρη.

Τέλος, κύριος σκοπός της εργασίας, είναι να αναλυθεί το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας σε σχέση με τα φορολογικά σύστημα της Κύπρου, η οποία αποτελεί κοντινή χώρα με την Ελλάδα σε πολλούς τομείς και την Γερμανία η οποία αποτελεί την δυνατότερη οικονομία της Ευρώπης και διαφέρει σε πολλά με την Ελλάδα. Στόχος είναι να αναφερθούν όλα τα κοινά και οι διαφορές μεταξύ των φορολογικών συστημάτων αλλά και να αναφερθούν προοπτικές για την καλύτερη φορολόγηση φυσικών προσώπων στην Ελλάδα.

1.3 Δομή Εργασίας

Στην παρούσα εργασία, στο πρώτο κεφάλαιο υπάρχει μια μικρή εισαγωγή για τον φόρο και το αντικείμενο αυτού, καθώς παρουσιάζεται και ο σκοπός εκπόνησης της εργασίας . Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφέρονται οι έννοιες του φόρου, οι μορφές και οι λειτουργίες του. Επίσης, γίνεται μια ιστορική αναδρομή στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας και αναλύεται το φαινόμενο της φοροδιαφυγής αλλά και για ποιους λόγους συμβαίνει.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση για τον φόρο των φυσικών προσώπων , αναφέρονται οι κλίμακες φόρου για όλα τα εισοδήματα αλλά και ποιοι υπόκεινται σε φορολόγηση.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά στα φορολογικά συστήματα της Κύπρου και της Γερμανίας σε σχέση με την Ελλάδα. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο προκύπτουν τα συμπεράσματα από αυτή την σύγκριση και αναφέρονται και συμπεράσματα που αφορούν τους φόρους. Επίσης αναφέρονται περιορισμοί για την μελέτη αλλά προτείνονται και νέες μελέτες που μπορούν να γίνουν για το φορολογικό σύστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1 Ο φόρος ως έννοια

Η έννοια του φόρου μπορεί να οριστεί ως ένα μέρος του εισοδήματος που μπορεί να μεταβιβαστεί άμεσα από τον πολίτη ως φυσικό πρόσωπο στο δημόσιο τομέα. Αυτό συμβαίνει και για οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο και η διαδικασία είναι με τον ίδιο τρόπο.

Η διαδικασία αυτή γίνεται για να μπορέσουν να συγκεντρωθούν οικονομικοί πόροι που είναι απαραίτητοι για να μπορέσουν να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες που χρειάζεται να κάνει το κάθε κράτος. Όλη αυτή η διαδικασία γίνεται ώστε να μπορέσει το κράτος να παρέχει στους πολίτες του δωρεάν αγαθά και να μπορεί ως ένα βαθμό να καλύπτει τις δαπάνες τους με διάφορες επιδοτήσεις. Η περιουσία των πολιτών είναι περιορισμένη και δεν διαθέτουν άλλους οικονομικούς πόρους, οπότε με αυτό τον τρόπο καλούνται να καταβάλλουν το ποσό που τους αναλογεί σε σχέση με το εισόδημα τους. Η φορολογία είναι ένα μέσο το οποίο θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι στην ουσία αναγκαστικό ώστε να υπάρξει χρηματοδότηση του δημοσίου τομέα.

Για να μπορέσει να γίνει πιο κατανοητό όλο αυτό θα πρέπει να εξηγηθεί ότι οι φόροι είναι ένα μέσο ώστε οικονομικοί πόροι από τον ιδιωτικό τομέα να διοχετευθούν στον δημόσιο τομέα. Με τον τρόπο αυτό, μπορεί να επιτευχθούν έσοδα για το κράτος ώστε να χρηματοδοτηθούν δημόσιες δαπάνες που πρέπει να γίνουν από το κράτος και έχουν ανάγκη οι πολίτες. Το κράτος με αυτά τα έσοδα παρέχει υπηρεσίες και έργα για την καλύτερη εξυπηρέτηση και την αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου για όλους τους πολίτες του κράτους. Το κράτος με την επιβολή των διάφορων φόρων έχει ως στόχο να παρέχει όλες τις υπηρεσίες και τα εφόδια για όλους τους πολίτες και να αυξήσει το βιοτικό επίπεδο. Το κράτος έχει ουσιαστικά σκοπό να παρέχει τις καλύτερες υπηρεσίες για το κοινωνικό σύνολο.

Ο φόρος αφορά όλους τους υπηκόους του κράτους αλλά και πρόσωπα τα οποία είναι αλλοδαποί αλλά ζουν στο κράτος είτε μόνιμα είτε προσωρινά. Οι μορφές της φορολόγησης για φυσικά ή νομικά πρόσωπα ποικίλουν και η προέλευση τους μπορεί να προέρχεται από την φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων, την φορολογία των περιουσιακών στοιχείων αλλά και από την αγορά άλλων προϊόντων.

Ειδικά από την αγορά άλλων προϊόντων, ο φόρος προκύπτει από την επιβολή του ΦΠΑ που είναι ο φόρος προστιθέμενης αξίας. Ο συγκεκριμένος φόρος αφορά προϊόντα ή παροχή υπηρεσιών και θα αναλυθεί παρακάτω (Γεωργακόπουλος,2012).

2.2 Οι μορφές των φόρων

Οι μορφές που μπορεί να έχει ο κάθε φόρος μπορεί να ποικίλει και να προσαρμόζεται ανάλογα. Η μορφή του κάθε φόρου διαφέρει σημαντικά και προσαρμόζεται ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν σε μια χώρα, στα χαρακτηριστικά των κατοίκων της χώρας αλλά και στις οικονομικές δυνατότητες του κάθε λαού. Η μορφή των φόρων περιλαμβάνει όλα αυτά τα χαρακτηριστικά και λαμβάνονται υπόψη όλες οι οικονομικές δυνατότητες. Ακόμα, συμπεριλαμβάνονται και οι οικονομικές συγκυρίες χωρίς να εμποδίζουν την ανάπτυξη του κράτους καθώς και την πρόοδο της οικονομίας.

Η φορολογική πολιτική που ακολουθεί το κάθε κράτος σε σχέση με την επιβολή των φόρων είναι άμεσα εξαρτώμενες και επηρεάζονται σημαντικά μεταξύ τους όπως είναι λογικό. Η επιβολή του φόρου γίνεται με νόμο ώστε να μπορεί να εξασφαλιστεί η λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών αλλά και η ομαλή λειτουργία του κράτους. Ακόμα, με την επιβολή των φόρων εξασφαλίζεται η δίκαιη και ίση κατανομή των δημοσίων δαπανών για τους πολίτες. Βέβαια, για να μπορέσει να λειτουργήσει το φορολογικό σύστημα, θα πρέπει οι πολίτες να είναι τυπικοί στις υποχρεώσεις τους και να έχουν ένα αίσθημα ευθύνης. Η επιβολή του φόρου αποτελεί ένα μέσο εξασφάλισης για την δίκαιη κατανομή των δαπανών του δημοσίου από τους πολίτες και αυτοί έχουν το καθήκον να καταβάλλουν το ποσό το οποίο τους αναλογεί. Για να μπορέσει να υπάρξει ισορροπία, θα πρέπει οι πολίτες του κάθε κράτους να είναι συνεπείς στις

υποχρεώσεις τους και να καταβάλουν το πόσο που τους να αναλογεί ώστε το κράτος να παρέχει όλες τις υπηρεσίες και τα δημόσια αγαθά για όλους τους πολίτες (Ράπανος & Καπλάνογλου,2014).

2.3 Η λειτουργία των φόρων

Για την επιβολή των φόρων , η σημαντικότερη λειτουργία είναι η ταμειευτική λειτουργία, δηλαδή η είσπραξη των φόρων. Δεν είναι ωστόσο η μόνη λειτουργία η οποία είναι σημαντική καθώς υπάρχουν και άλλες λειτουργίες οι οποίες θεωρούνται σημαντικές και αναφέρονται παρακάτω. Είναι ίσως λίγο δύσκολο στην κατανόηση του αλλά οι φόροι εκτός από την ταμειευτική τους λειτουργία, επιτελούν και άλλους σκοπούς. Οι φόροι μπορούν αναλυθούν και από μια κοινωνική σκοπιά γιατί στην ουσία αποτελούν μια άσκηση οικονομικής επιβολής αλλά και κοινωνικής επιβολής. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να διακριθεί η οικονομική επιβολή αλλά και η κοινωνική λειτουργία των φόρων.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, οι φόροι αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο διοχέτευσης οικονομικών πόρων από τον ιδιωτικό τομέα στο δημόσιο τομέα και γίνονται ώστε να έχουν την δυνατότητα δημόσιοι φορείς να μπορούν χρηματοδοτούν έργα και υπηρεσίες για όλο το κοινωνικό σύνολο. Η συγκεκριμένη λειτουργία είναι η ταμειευτική λειτουργία των φόρων και έχει ως σκοπό την εκταμίευση εσόδων ώστε να μπορέσουν να καλυφτούν όλες οι δαπάνες του κράτους.

Για να γίνουν όλα αυτά πιο κατανοητά, η επιβολή των φόρων συμβάλει ουσιαστικά στην οικονομική ανάπτυξη του κράτους και είναι ένα μέσο επιβολής οικονομικής επιβολής. Συμβάλλει σημαντικά στην ανακατανομή των πόρων από στατιστικής άποψης, όπως είναι η ανακατανομή των πόρων ανάμεσα σε διάφορα αγαθά και υπηρεσίες. Βοηθάει σημαντικά στη σταθεροποίηση της οικονομίας , στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης του κράτους καθώς και στην καταπολέμηση της ανεργίας αλλά και του πληθωρισμού. Σε ότι αφορά το κοινωνικό κομμάτι, η επιβολή των φόρων μπορεί να βελτιώσει αισθητά την κοινωνική πολιτική. Πιο ειδικά μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την διανομή του πλούτου αλλά και την διανομή του εισοδήματος. Αφού αναφέρθηκαν οι ορισμοί του φόρου, η σημασία που έχει για ένα κράτος εκτός από την

οικονομική ενίσχυση αλλά και για την κοινωνική βελτίωση, ακολουθούν τα είδη του φόρου αλλά και οι διακρίσεις του (Ράπανος & Καπλάνογλου,2014).

2.4 Τα είδη του φόρου και οι διακρίσεις του φόρου

Ο φόρος έχει διάφορα είδη και υπάρχουν αρκετές διακρίσεις του φόρου. Όλα τα είδη και οι διακρίσεις αναφέρονται και αναλύονται παρακάτω.

Η διάκριση των φόρων γίνεται με βάση τα εξής:

- Το φορολογικό αντικείμενο του φόρου.
- Το φορολογικό υποκείμενο του φόρου.
- Ο συντελεστής του φόρου.
- Η φορολογική βάση του φόρου.
- Ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται ο φόρος.

Αφού αναλύθηκε η διάκριση των φόρων, τώρα θα αναλυθεί ξεχωριστά το καθένα.

Πιο ειδικά, ανάλογα με το φορολογικό αντικείμενο έχουμε τα εξής :

- Τον φόρο που υπάρχει επί του εισοδήματος.
- Ο φόρος που υπάρχει επί της περιουσίας ή του κεφαλαίου που κατέχει ένα φυσικό πρόσωπο.
- Ο φόρος που προκύπτει από την δαπάνη.

Ανάλογα με το φορολογικό υποκείμενο που υπάρχει και είναι τα εξής :

- Υπάρχουν οι άμεσοι φόροι.
- Υπάρχουν οι έμμεσοι φόροι.

Ανάλογα με τον συντελεστή του φόρου και είναι τα εξής :

- Υπάρχουν οι αναλογικοί φόροι.
- Οι πάγιοι φόροι.
- Υπάρχουν και οι προοδευτικοί φόροι.

Υπάρχουν οι φόροι που είναι οι φόροι ανάλογα με την φορολογική βάση και είναι οι εξής :

- Οι πραγματικοί φόροι.
- Οι προσωπικοί φόροι.

Τέλος, υπάρχουν οι φόροι οι οποίοι προκύπτουν ανάλογα με τον τρόπο υπολογισμού και αυτοί είναι οι εξής :

- Υπάρχουν οι ειδικό φόροι.
- Υπάρχουν και οι φόροι κατά αξία.

Για να μπορέσουν να κατανοηθούν όλα τα παραπάνω θα ακολουθήσει λεπτομερής ανάλυση των φόρων(Τομπουλίδης, 2015).

Πρώτα, οι φόροι μπορούν να διακριθούν σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι και η πιο σημαντική διάκριση για τους φόρους. Η διάκριση σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Πιο ειδικά:

- Οι άμεσοι φόροι είναι στην ουσία οι φόροι οι οποίοι επιβάλλονται κατευθείαν στα εισοδήματα φυσικών αλλά και νομικών προσώπων και στις ακίνητες περιουσίες τους. Αφορούν ακόμα, γονικές παροχές, κληρονομίες και δωρεές. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο οφείλει να τις καταβάλλει στο κράτος. Στην ουσία, οι άμεσοι φόροι είναι οι φόροι οι οποίοι επιβαρύνουν τους ίδιους τους φορολογούμενους. Επίσης, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, οι άμεσοι φόροι μπορούν να διακριθούν σε αναλογικούς και προοδευτικούς φόρους.
- Οι έμμεσοι φόροι αποτελούν μια διαφορετική υπόθεση. Στην ουσία, το πρόσωπο το οποίο καλείται να αποδώσει τον φόρο σε σχέση με το πρόσωπο στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος είναι κάτι περίπλοκο. Για τους έμμεσους φόρους, τα έσοδα λαμβάνονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες και δεν έχει σχέση το εισόδημα ή και την περιουσία του κάθε φορολογούμενου. Ένα παράδειγμα έμμεσου φόρου είναι ο φόρος προστιθέμενης αξίας ή αλλιώς Φ.Π.Α. Ακόμα, άλλα παραδείγματα είναι ο φόρος επί του εισοδήματος, ο φόρος που υπάρχει στην μεταβίβαση ακινήτων καθώς και οι ειδικό φόροι που υπάρχουν στα είδη κατανάλωσης ποτών με αλκοόλ και στα καύσιμα. Επίσης παρόμοιοι φόροι είναι στα τσιγάρα. Οι έμμεσοι φόροι μπορούν διακριθούν σε

φόρους πραγματικούς, σε προσωπικούς και σε ειδικούς φόρους κατά αξία (Τζούμας,2009).

Η διάκριση των φόρων μπορεί να γίνει με τον τρόπο κατά τον οποίο αυτοί οι φόροι εισπράττονται από το κράτος ή ακόμα και την φύση του φορολογικού αντικειμένου. Πιο αναλυτικά, από την σκοπιά της δημοσιονομικής άποψης, δηλαδή από την φύση που έχει το φορολογικό αντικείμενο αλλά και την επίρριψη του φόρου, ο φόρος που θεωρείται άμεσος μπορεί να επιβληθεί απευθείας στο πρόσωπο και το συγκεκριμένο πρόσωπο θα πρέπει να καταβάλλει το φόρο που το αντιστοιχεί. Ο έμμεσος φόρος είναι ο φόρος στον οποίο θα επιβληθεί σε ένα άτομο και αυτό με την σειρά του θα τον επιρρίψει σε ένα τρίτο πρόσωπο.

Σύμφωνα με αυτή την διάκριση οι άμεσοι φόροι μπορούν διακριθούν στους εξής φόρους :

- Ο φόρος του εισοδήματος.
- Ο φόρος που αφορά φόρους δωρεών, φόρο κληρονομιών και γονικών παροχών γιατί εισπράττονται με βάση ονομαστικούς καταλόγους.

Οι έμμεσοι φόροι είναι οι εξής :

- Τα τέλη του χαρτοσήμου.
- Οι δασμοί.
- Οι φόροι κατανάλωσης που αφορούν αλκοολούχα ποτά, τα καύσιμα καθώς και τα τσιγάρα. Οι φόροι κατανάλωσης αφορούν φόρους οι οποίοι εισπράττονται με βάση τα τιμολόγια και όχι με βάση τους καταλόγους.

2.5 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που έχουν οι άμεσοι και οι έμμεσοι φόροι

Η επιβολή των φόρων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για κάθε κυβέρνηση η οποία προσπαθεί να τους εφαρμόσει. Υπάρχει μεγάλο πρόβλημα στη σχέση που υπάρχει μεταξύ των άμεσων και των έμμεσων φόρων. Αυτό συμβαίνει διότι με τους άμεσους φόρους φαίνεται να υπάρχει μεγαλύτερο επίπεδο ανάπτυξης σε σχέση με τους

έμμεσους. Η επιβολή μεγαλύτερων έμμεσων φόρων δείχνει κράτη τα οποία είναι αναπτυσσόμενα ή ακόμα και υποανάπτυκτα.

Τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα που έχουν οι άμεσοι φόροι είναι τα εξής και παρουσιάζονται παρακάτω :

- Υπάρχει δικαιότερο σύστημα φορολόγησης.
- Υπάρχει σταθερή απόδοση των φόρων.
- Το κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο γνωρίζει επακριβώς το ποσό με το οποίο θα φορολογηθεί λόγω της κλίμακας που υπάρχει.
- Υπάρχει κοινωνική δικαιοσύνη για τους φόρους.
- Υπάρχει ανεπαίσθητο κόστος είσπραξης .
- Υπάρχει ελαστικότητα για τις μεταβολές του εισοδήματος.

Ωστόσο υπάρχουν και μειονεκτήματα από τους άμεσους φόρους και αυτά είναι τα εξής :

- Δεν μπορούν να αποδοθούν άμεσα στη φορολογική διοίκηση
- Η διαδικασία είσπραξης τους είναι ιδιαίτερα περίεργη και πολύπλοκη/
- Οι τρόποι που αποδίδονται οι άμεσοι φόροι ευνοούν την φοροδιαφυγή.

Αφού αναφέρθηκαν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των άμεσων φόρων ακολουθούν και οι έμμεσοι φόροι.

Τα πλεονεκτήματα των έμμεσων φόρων είναι τα εξής και παρουσιάζονται παρακάτω(Τομπουλίδης,2015):

- Η είσπραξη των έμμεσων φόρων είναι ευκολότερη σε σχέση με την είσπραξη των άμεσων φόρων.
- Η φοροδιαφυγή για αυτούς τους φόρους είναι πιο δύσκολη.
- Η καταβολή τους είναι εύκολη και γρήγορη.
- Το κόστος για τις φορολογικές αρχές είναι μικρό.
- Υπάρχει μικρό κόστος για την συμμόρφωση των φυσικών και νομικών προσώπων.

- Η εφαρμογή των έμμεσων φόρων είναι πιο απλή σε σχέση με την εφαρμογή των άμεσων φόρων.
- Οι έμμεσοι φόροι είναι προαιρετικοί λόγω της δυνατότητας αποφυγής της κατανάλωσης.

Ωστόσο, οι έμμεσοι φόροι, μπορεί να έχουν αρκετά πλεονεκτήματα, έχουν και μειονεκτήματα. Τα κυριότερα μειονεκτήματα τους είναι τα εξής(Τομπουλίδης,2015) :

- Η είσπραξή τους μπορεί να κριθεί αμφίβολη, ιδιαίτερα σε περίοδο οικονομικής κρίσης.
- Υπάρχει μεγάλη αστάθεια στα ποσά που είναι προς καταβολή λόγω πολλών μεταβολών που μπορούν να υπάρξουν στα ποσά.

2.6 Γενικές αρχές της φορολογίας

Η φορολογία και η φορολόγηση φυσικών και νομικών προσώπων διέπονται από κάποιες αρχές. Ένα φορολογικό σύστημα θα πρέπει να είναι δίκιο και αποδοτικό, για τον λόγο αυτό έχουν δημιουργηθεί κάποιες αρχές και θα πρέπει όλα τα φορολογικά συστήματα να τις εφαρμόζουν. Η φορολογία ως έννοια θα πρέπει να περιλαμβάνει ισότητα και το κάθε πρόσωπο θα πρέπει να φορολογείται ώστε να ισχύει η καθολικότητα του φόρου καθώς και η φοροδοτική ικανότητα του υπόχρεου προσώπου προς τον φόρο. Η φορολογία θα πρέπει να είναι καθολική και να βασίζονται σε κάποια κριτήρια και αρχές εκτός από κάποια κριτήρια που ωφελούν το δημόσιο συμφέρον. Παρακάτω παρουσιάζονται και αναλύονται οι αρχές της φορολογίας (Κυρίμη,2011) :

- Η αρχή της βεβαιότητας του φόρου : Η αρχή της συγκεκριμένης αρχής κατοχυρώνει ότι ο φόρος θα πρέπει να είναι γνωστός από την αρχή για την επιβολή του αλλά και με τον τρόπο που θα επιβληθεί. Ακόμα, θα πρέπει ο φόρος να είναι γνωστός ως προς το ύψος του και το μέγεθος του και θα μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που επεκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενου εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε. Ακόμα, ο νόμος για την φορολογία θα πρέπει να είναι σταθερός και να μην υπάρχουν μεταβολές και να μην υπάρχει αναδρομική φορολογία

- Αρχή του ευχερούς ελέγχου της επιβαλλόμενης φορολογίας, Με την συγκεκριμένη αρχή, το πρόσωπο το οποίο φορολογείται είτε είναι φυσικό είτε νομικό. Θα πρέπει να έχει στην διάθεση του νομικά όπλα μέσω των οποίων να μπορέσει να αμυνθεί σε περίπτωση φορολογικού λάθους ή αυθαιρεσιών της φορολογικής αρχής. Στην ουσία η αρχή αυτή βοηθάει τον φορολογούμενο ώστε να μην έχει κάποιο φόβο και να μπορεί να υποβάλλει ένσταση σε περίπτωση λάθους.
- Η αρχή της προσφορότητας του φόρου. Είναι η αρχή κατά την οποία μπορεί να προσδιοριστεί η καταβολή του φόρου με όσο το δυνατόν λιγότερο διαχειριστικό κόστος. Τα τελευταία χρόνια η συγκεκριμένη αρχή σημειώνει σημαντικές προόδους και υπάρχει μια αισιόδοξη προοπτική.
- Η αρχή της απλότητας του φόρου. Ο φόρος θα πρέπει να είναι στην ουσία απλός, να μπορεί να υπολογιστεί σωστά και η είσπραξη του να γίνεται με σαφήνεια και απλότητα χωρίς να υπάρχουν παρερμηνείες, Ο νόμος πρέπει να είναι απλός και να μην αναιρεί τον νομοθέτη αλλά και να μην αλλοιώνει την πρόθεση του.
- Η αρχή της αποφυγής της διπλής φορολογίας. Είναι η αρχή της φορολογίας η οποία δεν ισχύει διότι επιβάλλονται πολλοί φόροι χωρίς να τηρούνται τα προσχήματα και η δικαιολογία λόγω εκτάκτων δημοσιονομικών αναγκών και καταστάσεων.

Τα πολιτικά πρόσωπα και τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει να οφείλουν να σχεδιάσουν τα φορολογικά με τις βασικές αρχές που αναφέρθηκαν παραπάνω ώστε ο φόρος να είναι δίκαιος για όλα τα πρόσωπα που είναι υπόχρεοι προς τον φόρο.

2.7 Η φορολογική βάση

Η φορολογική βάση είναι στην ουσία το μέγεθος με το οποίο η φορολογική υποχρέωση υπολογίζεται με το ποσό που θα πρέπει να καταβάλει ο κάθε υπόχρεος σε φόρο. Μια φορολογική βάση μπορεί να υπολογιστεί με οικονομικά ή όχι στοιχεία από τους υπόχρεους. Για τη φορολογική βάση συνήθως χρησιμοποιούνται οικονομικά δεδομένα και αυτά είναι το εισόδημα, η καταναλωτική δαπάνη καθώς και η ακίνητη

περιουσία του φορολογούμενου. Το κυριότερο κριτήριο είναι το εισόδημα και αυτό διότι αποτελεί το κύριο δείκτη για την οικονομική δυνατότητα του κάθε υπόχρεου (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης,2007).

2.8 Ιστορική αναδρομή στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας

Ο Φόρος που επιβάλλει κάθε χώρα σε όλα τα φυσικά πρόσωπα καθώς και σε όλα τα νομικά πρόσωπα δεν αποτελεί ένα σύγχρονο μέτρο αλλά συνέβαινε από τα παλιά χρόνια. Βέβαια όχι με την σημερινή μορφή που έχει η φορολόγηση αλλά με διαφορετικές μορφές. Ο φόρος ήταν και είναι υποχρέωση του κάθε πολίτη που κατοικεί σε μια χώρα να πληρώνει ένα χρηματικό ποσό προς το κράτος και αυτό με την σειρά του να καλύπτει κοινωνικές ανάγκες. Όπως γίνεται κατανοητό, ο φόρος υπήρχε από αρχαιοτάτων χρόνων και επιβαλλόταν από τοπικούς άρχοντες ή ηγεμόνες, οι οποίοι υποχρέωναν τους πολίτες να δώσουν αντικείμενα αξίας. Ο φόρος και η φορολογία στην Ελλάδα υπήρχε από αρχαιοτάτων χρόνων και παρακάτω θα αναφέρεται η ιστορική αναδρομή στους φόρους που επιβαλλόταν ανά περιόδους (Taxheaven.gr):

Η Φορολογία στην περίοδο της Τουρκοκρατίας.

- Ο φόρος της δεκάτης.
- Ο κεφαλικός φόρος.

Η φορολογία κατά την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης (1821-1828).

- Ο φόρος της δεκάτης.
- Ο φόρος από την παραγωγή ρυζιών.
- Ο φόρος από αγροτεμάχια.
- Οι φόροι από καρπούς για όλα τα προϊόντα.
- Οι εξαγωγικοί δασμοί.

Η φορολογία κατά την εποχή της βασιλείας του βασιλιά Όθωνα (1832-1862).

- Ο φόρος της δεκάτης.
- Η κατάργηση των εξαγωγικών δασμών.
- Η εισαγωγή στον φόρο για την κατοχή στρεμμάτων.
- Ο φόρος των επιτηδευματιών το 1836.

- Ο φόρος των μελισσιών.
- Ο φόρος του Χαρτόσημου το 1836.
- Τα Διαπύλια Τέλη το 1847.
- Τα πρώτα Διόδια στην οδό Πειραιώς το 1836.
- Ο φόρος των Διοδίων το 1858.
- Η ίδρυση των Οικονομικών Εφοριών το 1854.

Η περίοδος από το 1862 έως και το 1893 περιλαμβάνει την θέσπιση των εξής φόρων(Taxheaven.gr)

- Το 1877 γίνεται για πρώτη φορά η φορολόγηση των Ανώνυμων Εταιρειών.
- Η φορολόγηση των περιβολιών.
- Η φορολογία του κρασιού.
- Η φορολογία των τσιγάρων.
- Η φορολόγηση του ελαιόλαδου και των ελαιών.
- Η φορολόγηση των ζώων εν γένει.
- Η φορολόγηση των αρωματιώντων ζώων το 1880.

Η περίοδος από το 1893 έως και το 1919.

- Η φορολογία του εισοδήματος και κινητών αξιών το 1909 που περιλάμβανε το τέλος μεταβιβάσεως για τις κινητές αξίες και η επιβολή φόρου για έκτακτα κέρδη που προέκυψαν στην περίοδο των πολέμων.

Το 1919 η φορολογία στην Ελλάδα αλλάζει με τρεις νόμους οι οποίοι ήταν οι εξής :

- Ο νόμος περί φορολογίας των καθαρών εισοδημάτων.
- Ο νόμος περί φορολογίας των κληρονομιών, δωρεών και κερδών λαχείων.
- Ο νόμος περί φορολόγησης της αυτομάτου υπερτιμής της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Στην περίοδο του μεσοπολέμου, από το 1919 έως και το 1939

- Η επιβολή τελών για διαφημίσεις.
- Τα τέλη Χαρτοσήμου .
- Τα τέλη κυκλοφορίας για αυτοκίνητα το 1920.
- Ο πρώτος φόρος περιουσίας το 1923.

- Ο τελωνιακός Κώδικας.

Στην περίοδο του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου υπήρξε το πολεμόσημο ο οποίος ήταν ένας προαιρετικός φόρος υπέρ του Εθνικού Αγώνος αλλά και ο φόρος των πλουτησάντων κατά την διάρκεια της κατοχής¹.

Από τη περίοδο 1946 έως και το 1973

- Υπάρχει η καθιέρωση των λογιστικών βιβλίων.

Την περίοδο από το 1955 έως το 1958 υπάρχει μια φορολογική μεταρρύθμιση η οποία επιβάλλει φορολογία εισοδήματος για φυσικά πρόσωπα και το εισόδημα που φορολογείται από πάσης φύσης εισόδημα με αφαίρεση των δαπανών που έγιναν για την απόκτηση αυτού. Τα εισοδήματα αυτά διακρινόταν από:

- Εισόδημα οικοδομών.
- Εισόδημα εκμίσθωσης γης.
- Εισόδημα από κινητές αξίες.
- Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.
- Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.
- Εισόδημα από υπηρεσίες ελεύθερων επαγγελματιών.
- Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Μια άλλη σημαντική μεταρρύθμιση ήταν και η εισαγωγή του τεκμαρτού εισοδήματος και το συνολικό καθαρό εισόδημα προσδιοριζόταν και βάσει των δαπανών διαβίωσης για τον υπόχρεο σε φόρο. Επίσης εισήχθη η φορολογία εισοδήματος για νομικά πρόσωπα και ο φόρος κληρονομιάς και δωρεάς.

Από το 1974 μέχρι και το 2020 έχουμε τους εξής φόρους(Taxheaven.gr) :

- Η καθιέρωση των τεκμηρίων έγινε το 1978.
- Ο φόρος προστιθέμενης αξίας.
- Η επιβολή φόρου ακίνητης περιουσίας οι οποίοι διακρίνονται σε φόρους κατοχής και σε φόρους μεταβίβασης της περιουσίας.
- Η καθιέρωση φορολογικών ταμειακών μηχανών.
- Η εισαγωγή τριών κατηγοριών βιβλίων και σύνδεση τους με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.).

¹ Πηγή Taxheaven.gr

- Νομοθέτηση του κώδικα φορολογικής απεικόνισης συναλλαγών και προέβλεπε δύο κατηγορίες βιβλίων, τα απλογραφικά και τα διπλογραφικά.
- Κατάργηση του κώδικα φορολογικής απεικόνισης συναλλαγών και η εισαγωγή των Ελληνικών Λογιστικών προτύπων.
- Η επιβολή του τέλους κινητής τηλεφωνίας.

2.9 Φοροδιαφυγή

Η φοροδιαφυγή είναι το ποσό από ένα εισόδημα το οποίο ενώ θα έπρεπε να δηλωθεί για να φορολογηθεί δεν φορολογήθηκε για διάφορους λόγους. Ακόμα, φοροδιαφυγή είναι το ποσό το οποίο από άλλους φόρους που ενώ εισπράττονται, δεν αποδίδονται στο δημόσιο ταμείο. Επομένως η φοροδιαφυγή αποτελεί (Matsaganis et al., 2010) :

- Το τμήμα του φόρου εισοδήματος που έχει αντιστοίχιση στο εισόδημα που θα έπρεπε να δηλωθεί οικειοθελώς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και δεν δηλώθηκε.
- Οποιοσδήποτε φόρος που δεν καταβλήθηκε στο κράτος λόγω φορολογικών απαλλαγών και κινήτρων χωρίς να επιτευχθεί το αποτέλεσμα που επιδιωκόταν.
- Το τμήμα από έμμεσους φόρους αλλά και το τμήμα από άμεσους φόρους που πρέπει να αποδοθεί το δημόσιο οικειοθελώς αλλά για πολλούς λόγους δεν αποδίδεται.
- Η μη είσπραξη βεβαιωμένων φόρων οι οποίοι δεν εισπράττονται από το κράτος για διάφορους λόγους.
- Εκείνοι οι τόκοι από φόρους οι οποίοι που αντιστοιχούν σε φόρους που καταβάλλονται μετά την λήξη του φορολογικού έτους.

Η φοροδιαφυγή είναι μια παράνομη πράξη και είναι η απόκρυψη φορολογητέας ύλης είτε αυτή η είναι από φυσικό είτε από νομικό πρόσωπο. Η φοροδιαφυγή είναι ένα φαινόμενο το οποίο υπάρχει σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην αύξηση της κοινωνικής ανισότητας. Έχει άμεση

επίπτωση στην απώλεια δημόσιων εσόδων και στα υψηλά δημόσια ελλείμματα (Matsaganis et al., 2010).

Η φοροδιαφυγή ωστόσο εγείρει πολλά θέματα για την άποψη της αποδοτικότητας των φόρων. Ένα από αυτά τα θέματα είναι ότι τα χαμηλότερα φορολογικά έσοδα μπορεί να οδηγήσουν σε υψηλότερες φορολογικές επιβαρύνσεις σε φορολογούμενους που πληρώνουν και είναι σωστοί και τυπικοί στους κανόνες. Ένα άλλο ζήτημα είναι πως η φοροδιαφυγή είναι πιο εύκολη σε κάποια επαγγέλματα σε σχέση με κάποια άλλα. Η φοροδιαφυγή έχει σοβαρές συνέπειες για την ανάλυση στην κατανομή του εισοδήματος και στο φορολογικό χρονοδιάγραμμα που προβλέπεται από το κάθε κράτος. Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που προκύπτει από την φοροδιαφυγή είναι ότι μπορούν δημιουργηθούν λάθος αποτελέσματα για την λήψη αποφάσεων και να αλλοιωθεί το δημοσιονομικό αποτέλεσμα δημιουργώντας πρόβλημα στις κοινωνικές παροχές και στο φορολογικό σύστημα.

Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα

Όσον αφορά την Ελλάδα, αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει το φαινόμενο της φοροδιαφυγής. Είναι ένα φαινόμενο το οποίο μαστίζει τις τελευταίες δεκαετίες την χώρα και γίνεται μεγάλη προσπάθεια για την μείωση του φαινομένου αλλά και την εξάλειψη του. Οι προσπάθειες για την εξάλειψη του συγκεκριμένου φαινομένου έχουν εντατικοποιηθεί λόγω της ανάγκης για μεγαλύτερα έσοδα αλλά και να επιτευχθεί δημοσιονομική εξυγίανση. Η επίδραση που έχει η φοροδιαφυγή για την κάθε χώρα είναι εύκολα κατανοητή όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως. Η φοροδιαφυγή φέρνει οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις οι οποίες είναι λιγότερο σαφείς στους περισσότερους πολίτες. Δημιουργεί αρκετά προβλήματα στο κοινωνικό ιστό όπως είναι η αύξηση της ανισότητας και της φτώχειας μέσω της χαμηλότερης φορολογικής είσπραξης. Στην ουσία η φοροδιαφυγή θα μπορούσε κανείς να πει πως είναι και ένα κοινωνικό πρόβλημα εκτός από δημοσιονομικό. Η φοροδιαφυγή δεν περιορίζει μόνο το κρατικό εισόδημα αλλά μπορεί να επηρεάσει σημαντικές αποφάσεις σχετικά με την ζήτηση εργασίας καθώς και την

κατανομή του διαθέσιμου εισοδήματος μεταξύ της κατανάλωσης και της αποταμίευσης (Varsadani, 2011).

Η φύση της φοροδιαφυγής είναι περίπλοκη και πολυδιάστατη και ο μόνος τρόπος για την εξάλειψη της είναι μέσω συλλογικών προσπαθειών σε τρεις παράγοντες. Οι συγκεκριμένοι παράγοντες είναι οι εξής :

- Η απλούστευση της νομοθεσίας περί της φορολογίας και της φορολόγησης φυσικών και νομικών προσώπων.
- Η βελτίωση στην είσπραξη των φόρων και να γίνεται τακτικός έλεγχος σε όλους τους φορείς.
- Η ενίσχυση του φορολογικού ηθικού με ένα πλαίσιο το οποίο είναι ικανό να αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και να μπορέσει να διασφαλίσει μια δίκαιη κατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης στα φυσικά και νομικά πρόσωπα. Βέβαια, όλες οι διαδικασίες θα πρέπει να λειτουργούν σωστά και με διαφανείς τρόπους.

Ωστόσο, η επιβολή νόμων για την εξάλειψη της φορολογίας και την αποτελεσματικότερη είσπραξη φόρων αποτελεί δύσκολο κομμάτι. Απαιτείται θέσπιση κανόνων, αποτελεσματικότερος έλεγχος, αποφασιστικότητα και ριζικές αλλαγές στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας. Θα πρέπει να γίνεται προσπάθεια σε όλα τα στάδια της φορολογικής διαδικασίας που θα ξεκινά από τον φορολογικό σχεδιασμό και την πολιτική που ασκηθεί ως και τους ελέγχους που θα γίνονται και η επιβολή ποινικών κυρώσεων σε τυχόν παρατυπίες. Όλα αυτά θα έχουν ως κύριο στόχο την μείωση της φοροδιαφυγής αλλά και την εξάλειψη της. Ίσως το σημαντικότερο ζητούμενο, είναι η δημιουργία φορολογικής συνείδησης των πολιτών και των νομικών προσώπων ώστε όλοι να είναι τυπικοί και σωστοί στις φορολογικές τους υποχρεώσεις (Matsaganis et al, 2010).

Συχνά γίνεται το λάθος στους όρους της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής. Είναι σημαντικό σε αυτό το σημείο να αναφερθεί η διαφορά. Οι δύο όροι είναι συγγενείς ωστόσο διαφέρουν σημαντικά από άποψη ηθικής και πολιτικής. Ως Φοροαποφυγή μπορεί να οριστεί η αποφυγή για την καταβολή φόρου με διαδικασίες οι οποίες δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες.

Τα χαρακτηριστικά της αποφυγής είναι τα εξής :

- Είναι το στοιχείο της μη ειλικρίνειας και της πλαστότητας.
- Η εκμετάλλευση στα κενά και στις ασάφειας που μπορεί να υπάρχουν στην φορολογική νομοθεσία.
- Η μυστικότητα που επικρατεί σε κενά που υπάρχουν στην φορολογική νομοθεσία ώστε να επιτευχθεί η φοροαποφυγή .

Για να κατανοηθεί πλήρως η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή και η σχέση που υπάρχει μεταξύ τους, η φοροδιαφυγή είναι στην ουσία η καταστρατήγηση του νόμου αλλά και του πνεύματος του νόμου. Αντιθέτως, στην φοροαποφυγή, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα αποφεύγουν την καταβολή φόρου με διάφορα μέσα και διαδικασίες που δεν επιφέρουν ποινικές κυρώσεις.

2.10 Τα αίτια της φοροδιαφυγής

Αφού αναφέρθηκε η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή καθώς και τα προβλήματα που μπορεί να προκαλέσει η φοροαποφυγή σε ένα κράτος και το κοινωνικό του σύνολο, στη συνέχεια θα αναφερθούν τα αίτια της φοροδιαφυγής και οι προσδιοριστικοί παράγοντες της φοροδιαφυγής. Παρακάτω αναφέρονται τα αίτια της (Matsaganis et al., 2010):

- Η αδράνεια και η αδιαφορία όλων των φορολογούμενων αλλά και η παθητική τους στάση σε ότι έχει σχέση με την φορολογία.
- Η έλλειψη φορολογικής συνείδησης από τους πολίτες της χώρας.
- Η έλλειψη που υπάρχει μεταξύ κράτους και φορολογούμενου πολίτη.
- Η συνεχής μεταβολή στους νόμους και στα φορολογικές νομοθεσίες.
- Η έλλειψη φορολογικών ελέγχων από το κράτος.

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες για την φοροδιαφυγή είναι οι εξής :

- Το πολιτιστικό και μορφωτικό επίπεδο των φορολογούμενων.
- Το επίπεδο της φορολογικής επιβάρυνσης.
- Η διάρθρωση που υπάρχει στο φορολογικό σύστημα της χώρας.

- Ο τρόπος με τον οποίο κατανέμεται το φορολογικό βάρος στους πολίτες της χώρας.
- Ο βαθμός της ανάπτυξης στην οικονομία.
- Το μορφωτικό και πολιτιστικό επίπεδο των ελεγκτικών οργάνων.
- Η οργάνωση και το επίπεδο που υπάρχει στις φοροτεχνικές και ελεγκτικές υπηρεσίες.
- Η αστάθεια και η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος.
- Ο βαθμός οργάνωσης της αγοράς αλλά και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτή.

Αφού αναφέρθηκαν οι ορισμοί της φοροδιαφυγής, τα αίτια για τα οποία γίνεται καθώς και οι προσδιοριστικοί παράγοντες της, παρακάτω αναφέρονται οι φόροι στους οποίους εντοπίζονται η φοροδιαφυγή καθώς και οι συνέπειες που έχει.

Ο εντοπισμός της φοροαποφυγής γίνεται στους κάτωθι φόρους (Collosa, 2014):

- Στον φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.
- Στις τουριστικές επιχειρήσεις.
- Στις πολυεθνικές εταιρείες.
- Στις εξωχώριες εταιρείες.
- Στον κατασκευαστικό τομέα.
- Στο φόρο προστιθέμενης αξίας.
- Στο Φόρο μισθωτών Υπηρεσιών
- Στους παρακρατούμενους φόρους
- Στην φορολογία του κεφαλαίου.
- Στα ενεργειακά προϊόντα.

Αφού αναφέρθηκαν στο που γίνεται ο εντοπισμός της φοροδιαφυγής, στο σημείο αυτό θα αναφερθούν οι συνέπειες που έχει η φοροδιαφυγή. Οι συνέπειες αυτές είναι οι εξής και παρουσιάζονται παρακάτω :

- Η φοροδιαφυγή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τα έσοδα του δημοσίου.
- Επηρεάζει αρνητικά την συνείδηση των φορολογούμενων πολιτών ως προς τους φόρους.
- Μπορεί να συσσωρεύσει τον πλούτο σε αυτούς που φοροδιαφεύγουν.

- Περιορίζει σημαντικά την δυνατότητα για κρατικές επενδύσεις και τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών.
- Η φοροδιαφυγή μπορεί να προκαλέσει την άνιση μεταχείριση μεταξύ των φορολογούμενων πολιτών.
- Διογκώνει το δημόσιο χρέος.
- Μπορεί αν προκαλέσει αναταραχή στον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων.
- Επηρεάζει σημαντικά την προσφορά και την ζήτηση σε όλους τους κλάδους με την αύξηση των τιμών και την αύξηση των εισαγωγών.
- Η φοροδιαφυγή επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την δομή της εγχώριας και της παγκόσμιας οικονομίας.

Όπως μπορεί να γίνει κατανοητό, η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα φαινόμενο το οποίο πρέπει αν εξαλειφθεί διότι δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στο κράτος και στον κοινωνικό ιστό της κάθε χώρας. Ωστόσο, υπάρχουν τρόποι εξάλειψης της οι οποίοι είναι οι εξής και παρουσιάζονται παρακάτω :

- Οι ελεγκτικές υπηρεσίες θα πρέπει να βελτιώσουν τις λειτουργίες τους.
- Θα πρέπει οι ελεγκτικές υπηρεσίες να διενεργούν πιο συχνά ελέγχους.
- Να υπάρξει συνετή διαχείριση του δημόσιου τομέα.
- Η κατανομή των φόρων να είναι δίκαιη και να μοιράζεται με σωστά κριτήρια.
- Να υπάρξει εμπιστοσύνη μεταξύ πολιτών και της πολιτικής εξουσίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη σωστή διαχείριση του δημόσιου χρήματος.

Με την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής μπορεί να μειωθούν σημαντικά οι φορολογικοί συντελεστές, το κράτος να έχει περισσότερα έσοδα, να ανακάμψει η εθνική οικονομία και το κράτος να παρέχει όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες προς όλους τους πολίτες (Matsaganis et al., 2010).

Όπως μπορεί να γίνει αντιληπτό από όλα τα παραπάνω η φοροδιαφυγή αποτελεί ένα φαινόμενο με άσχημες συνέπειες για την οικονομία της κάθε χώρας. Είναι ένα φαινόμενο το οποίο μαστίζει όλα τα κράτη .και οδηγεί σε άσχημες συνέπειες για το κοινωνικό σύνολο Εξάιρεση δεν θα μπορούσε να αποτελεί και η Ελλάδα η οποία μαστίζεται από αυτό το συγκεκριμένο φαινόμενο. Προηγουμένως αναλύθηκαν οι όροι της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, οι τρόποι εντοπισμού καθώς και οι

συνέπειες που έχει στην οικονομία και στην κοινωνία της κάθε χώρας. Για να μπορέσει να γίνει πιο αποτελεσματική η μείωση της φοροδιαφυγής, παρακάτω παρουσιάζονται κάποια μέτρα στα οποία θα μπορούσαν οι Ελληνικές αρχές να προβούν ώστε να μπορέσει να καταπολεμηθεί. :

- Να γίνεται η ταυτοποίηση αδήλωτων καταθέσεων και υπάρχει έλεγχος σε όλες τις συναλλαγές που διενεργούνται μέσω τράπεζας. Να γίνεται ενδεδειγμένος έλεγχος και στις τράπεζες του εξωτερικού με τις αρμόδιες αρχές.
- Να υπάρχει έλεγχος και συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. ώστε οι αρμόδιες υπηρεσίες να παράσχουν στοιχεία που αφορούν την απόκτηση και την ιδιοκτησία περιουσιακών στοιχείων από Έλληνες πολίτες σχετικά με τον τρόπο εκμετάλλευσής τους.
- Να δημιουργηθεί ένα μητρώο περιουσιακών στοιχείων σε συνεργασία με το μητρώο των τραπεζών για τη καλύτερη παρακολούθηση στοιχείων και λογαριασμών.
- Να υπάρξουν μέτρα για την καλύτερη είσπραξη των φορολογικών εσόδων και από εταιρείες εξωχώριες.
- Να βελτιωθούν οι διαδικασίες ελέγχου από όλα τα μέρη στη φορολογική διοίκηση και να υπάρξει πλήρης αξιοποίηση όλων των φυσικών και οικονομικών πόρων προς αυτή την κατεύθυνση

Η φοροδιαφυγή είναι ένα φαινόμενο το οποίο μαστίζει την Ελλάδα και αποτελεί μια μορφή φορολογικής παραβατικότητας. Σύμφωνα με το κώδικα φορολογικής διαδικασίας, υπάρχουν συγκεκριμένα αδικήματα τα οποία αντιμετωπίζονται αναλόγως. Σύμφωνα με τον κώδικα ως έγκλημα φοροδιαφυγής μπορεί να οριστεί οποιοδήποτε μορφή απόκρυψης στοιχείων με πρόθεση προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρων. Αυτό μπορεί να συμβεί είτε με αποφυγή δήλωσης ή υποβολή δήλωσης με ψευδή στοιχεία τα οποία δεν αντιστοιχούν στην πραγματικότητα. Η φοροδιαφυγή μπορεί να γίνει με απόκρυψη στοιχείων εισοδήματος ή περιουσιακών στοιχείων. Ακόμα, παραβατικότητα συνιστάται και στην περίπτωση ανακριβής δήλωσης σε λογιστικά αρχεία με εικονικές δαπάνες ώστε να μην εμφανίζεται καθόλου φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται φορολογητέα ύλη μειωμένη (Φορτσάκης & Σαββαΐδου, 2013).

Όλα αυτά θεωρούνται οικονομικά εγκλήματα και διώκονται ποινικά ανά είδος φόρου και μπορεί να επιβληθεί ποινή φυλάκισης ανάλογα με το είδος και το ύψος του φόρου που έχει αποκρυφτεί από τα αρμόδια όργανα.

Θα πρέπει να τονιστεί στο σημείο αυτό πως για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται εκτός από το ποσό αλλά και οι αυτουργοί των οικονομικών εγκλημάτων και όσα πρόσωπα είχαν ανάμιξη σε αυτό. Με αυτό τον τρόπο θεμελιώνεται η ποινική ευθύνη του συνεργού ο οποίος έχει άμεση σχέση με την φορολογική δήλωση και συμπράττει με πρόθεση στην δήλωση ψευδών στοιχείων. Τέλος, αυτουργοί ή συνεργοί θεωρούνται και όσοι ασκούν και ρόλο πληρεξούσιου με τις αρμοδιότητες και τις εξουσίες να αντιστοιχούν στις ιδιότητες. Συμπεραίνοντας από όλα τα παραπάνω, η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι μια δύσκολη διαδικασία η οποία χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια από όλα τα μέλη των φορολογικών και ελεγκτικών μηχανισμών ιδιαίτερη προσπάθεια (Collosa, 2014).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

3.1 Το Ηλεκτρονικό σύστημα Taxisnet

Οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο συνεχώς χρησιμοποιούν πληροφοριακά συστήματα για την καλύτερη ανάλυση οικονομικών και μη δεδομένων αλλά και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Οι επενδύσεις που γίνονται τα τελευταία χρόνια στο τομέα της τεχνολογίας και της πληροφορικής είναι ιδιαίτερα υψηλές και έχουν ως στόχο την δημιουργία καλύτερων πληροφοριακών συστημάτων. Η δημιουργία τους και η εξέλιξη τους στηρίζεται στην μείωση του λειτουργικού κόστους και ως στόχος είναι η καλύτερη αλληλεπίδραση μεταξύ πολιτών και αρχών του κράτους. Στην ουσία, η δημιουργία πληροφοριακών συστημάτων συνιστά την μετατροπή του κοινού δημόσιου τομέα σε μια ηλεκτρονική μορφή η οποία προσφέρει καλύτερες πληροφορίες και επικοινωνία μεταξύ πολιτών και κράτους. Τα τελευταία χρόνια, οι Ελληνικές αρχές κινούνται προς την σωστή κατεύθυνση για την μείωση της φοροδιαφυγής. Ένα από τα σημαντικότερα μέτρα προς την σωστή κατεύθυνση είναι η δημιουργία του ηλεκτρονικού φορολογικού συστήματος Taxisnet. Η φορολογία είναι μια από τις σημαντικότερες συναλλαγές που διενεργείται μεταξύ των πολιτών και του κράτους. Ο Δημόσιος τομέας και διαδικασίες της χώρας θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν απαρχαιωμένες και δεν είχαν άμεση αλληλεπίδραση με τους πολίτες. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, γίνονται σημαντικές προσπάθειες εκσυγχρονισμού του Δημόσιου τομέα με σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα. Το Taxisnet αποτελεί ένα σύγχρονο πληροφοριακό σύστημα το οποίο αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για την αναβάθμιση των συναλλαγών στον δημόσιο χρηματοπιστωτικό τομέα. Το σύστημα υποστηρίζει τις υπηρεσίες εσωτερικού εισοδήματος αλλά και τους υπαλλήλους για την άμεση εξυπηρέτηση των πολιτών από το κράτος (Terpsiadou & Economides.2009). .

Ακόμα, το ηλεκτρονικό σύστημα δεν αφορά μόνο αυτές τις υπηρεσίες αλλά μπορεί να θεωρηθεί και ένα εργαλείο για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών αλλά προωθεί και

δημιουργεί τεχνολογικές διαδικασίες που βοηθούν στην αλληλεπίδραση μεταξύ πολιτών και αρχών. Είναι ένα εργαλείο που βοηθάει σημαντικά στην φορολόγηση φυσικών και νομικών προσώπων και παρέχει όλες τις πληροφορίες αναλυτικά για τα έσοδα του κράτους. Βέβαια για τη σωστή λειτουργία του θα πρέπει να γίνεται η σωστή χρήση του από τους πολίτες και από όλους τους φορολογικούς υπαλλήλους.

Το Taxis θεωρείται πρότυπο για μελλοντικές εφαρμογές του δημοσίου και ο στόχος του είναι η βελτίωση στις υπηρεσίες που παρέχει αλλά και στην εξάλειψη της φοροδιαφυγής. Είναι στην ουσία ένα πληροφοριακό σύστημα που δημιούργησε το κράτος για να μπορέσει να δώσει την δυνατότητα στον πολίτη, να διαχειρίζεται, να παρακολουθεί αλλά και επεξεργάζεται όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με αυτόν. Έχουν υπάρξει αρκετές τροποποιήσεις στο σύστημα τα τελευταία χρόνια που έχουν ως στόχο, το σύστημα να μπορέσει να βελτιωθεί, να αποκτήσει περισσότερες δυνατότητες και να γίνει φιλικότερο προς τον χρήστη. Ο βασικότερος στόχος θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι να μπορεί να εφαρμόζει τις απαιτήσεις της τωρινής νομοθεσίας και να μπορεί να προσαρμόζεται ανάλογα με τις συνθήκες. Να υπάρξει διευκόλυνση στους φορολογούμενους πολίτες ώστε αυτοί να μπορούν ανταπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους (Terpsiadou & Economides, 2009).

Ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα τους συστήματος είναι ότι μπορεί να καλύπτει εμπρόθεσμες ή εκπρόθεσμες υποβολές δηλώσεων αλλά και να μπορεί να χορηγεί βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά για όλους τους πολίτες. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν λόγω της παροχής προσωποποιημένων πληροφοριών και υπάρχει η δυνατότητα για υπενθύμιση των φορολογούμενων πολιτών για τυχόν υποχρεώσεις τους. Τέλος, το σημαντικότερο πλεονέκτημα αλλά και ο κύριος σκοπός δημιουργίας ενός τέτοιου συστήματος είναι η μεταβολή στοιχείων μητρώου για στοιχεία φυσικών ή νομικών προσώπων, η υποβολή δήλωσης ή η έκδοση βεβαίωσης και πιστοποιητικών χωρίς να είναι υποχρεωτική η προσέλευση σε κάποια Δ.Ο.Υ. (Terpsiadou & Economides, 2009).

3.2 Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα

Το δημόσιο και οι φορείς του για να πετύχουν καλύτερα τους σκοπούς τους επιβάλλουν περισσότερους από ένα φόρο. Αυτό συμβαίνει λόγω της ανάγκης για

περισσότερα έσοδα για το κράτος ώστε να καλυφθούν όλες οι δημόσιες ανάγκες. Άλλος ένα λόγος για τον οποίο επιβάλλονται περισσότεροι φόροι είναι ότι ο κάθε φόρος είναι αποδοτικός ανάλογα με τον σκοπό του και χρειάζονται περισσότεροι από ένας. Η κάθε κατηγορία του φόρου έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα και το πιο σημαντικό κομμάτι στην επιβολή τους είναι η σωστή αναλογία ώστε να μπορούν μειωθούν σημαντικά τα μειονεκτήματα του φόρου και να μεγιστοποιηθούν τα πλεονεκτήματα (Γεωργακόπουλος, 1997).

Ως έννοια ένα φορολογικό σύστημα μπορεί να προσδιοριστεί στο σύνολο του από τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν για μια δεδομένη χρονική περίοδο. Ένα φορολογικό σύστημα είναι ένα σύνολο νόμων οι οποίοι δεν είναι τυχαίοι αλλά στηρίζονται σε κανόνες οικονομικής και ιδεολογικής υφής (Τζούμας, 2009).

Η κάθε χώρα έχει ένα φορολογικό σύστημα το οποίο στηρίζεται σε διάφορους φόρους οι οποίοι έχουν ως στόχο με την επιβολή τους να καλύψουν κρατικές ανάγκες. Οι περισσότερες χώρες επιβάλλουν φόρους αναλογικά, ωστόσο τα περισσότερα συστήματα φορολογίας διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα. Αυτό συμβαίνει διότι κάθε χώρα προσαρμόζει τους φόρους της ανάλογα με τις ανάγκες τις αλλά και με τις δυνατότητες που έχει ο κάθε φορολογούμενος. Επίσης, το κάθε φορολογικό σύστημα εξαρτάται από οικονομικούς κοινωνικούς και πολιτικούς παράγοντες. Άλλες διαφορές που διακρίνονται στα φορολογικά συστήματα είναι οι διαφορές στην λογιστική οργάνωση των επιχειρήσεων, στην τάση των φορολογούμενων για φοροδιαφυγή καθώς και στις οικονομικές υπηρεσίες που διαθέτει η κάθε χώρα. Αυτές οι διαφορές είναι συνήθως σε χώρες αναπτυγμένες και σε χώρες αναπτυσσόμενες (Γεωργακόπουλος, 1997).

Ένα άλλο σημαντικό θέμα που αφορά τους φόρους είναι η μετακύλιση τους. Στην ουσία με τον όρο μετακύλιση εννοούμε την μετάθεση ενός φορολογικού βάρους από τον ιδιωτικό φορέα σε ένα άλλο ιδιωτικό φορέα. Ο συγκεκριμένος φόρος μπορεί να διακριθεί όταν ο φόρος μεταφέρεται στους καταναλωτές με την αύξηση των τιμών σε διάφορα προϊόντα. Η συγκεκριμένη μετακύλιση είναι μετακύλιση προς τα εμπρός. Στην περίπτωση που ο φόρος μεταβιβάζεται στους κατόχους των παραγωγικών

κατόχων με την μείωση των καθαρών αμοιβών τους τότε υπάρχει μετακύλιση προς τα πίσω. Υπάρχει και ο βαθμός μετακύλισης που γίνεται στους φόρους και είναι ιδιαίτερα σημαντικός από κοινωνικής και οικονομικής άποψης διότι από τον φόρο εξαρτώνται οι επιδράσεις στους φόρους. Συνοψίζοντας από όλα τα παραπάνω, οι άμεσοι φόροι είναι πιο δύσκολο να μετακυλιθούν σε σχέση με τους έμμεσους φόρους. Αυτό συμβαίνει γιατί οι άμεσοι φόροι μετακυλίσονται δύσκολα και επιβαρύνουν τα πρόσωπα στους οποίους επιβάλλονται ενώ οι έμμεσοι μετακυλίσονται περισσότερο στους καταναλωτές (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2020).

3.3 Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας

Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας περιλαμβάνει μια μεγάλη κατηγορία από φόρους. Οι φόροι έχουν ως βάση το εισόδημα, την περιουσία και την καταναλωτική δαπάνη. Οι βασικοί νόμοι φορολογίας που διέπουν το Ελληνικό σύστημα είναι οι εξής και αναφέρονται παρακάτω (Ράπανος & Καπλάνογλου, 2014) :

- Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
- Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας
- Ο Φ.Π.Α.
- Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α.
- Ε.Λ.Π.

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.)

Ο κώδικας φορολογίας εισοδήματος είναι ο κώδικας ο οποίος ρυθμίζει του φορολογία του εισοδήματος φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων καθώς και κάθε είδους νομικών οντοτήτων. Ο συγκεκριμένος κώδικας είναι υπεύθυνος για την φορολόγηση των κατηγοριών των εισοδημάτων. Επίσης, καθορίζει τον τρόπο απόδοσης των φόρων και τη προκαταβολή του φόρου αλλά και την παρακράτηση του. Ο κώδικας φορολογίας εισοδήματος ορίζει ως φορολογούμενο κάθε πρόσωπο το οποίο υπόκειται σε φόρο εισοδήματος. Ως πρόσωπο ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Νομικό πρόσωπο είναι η κάθε επιχείρηση ή η κάθε εταιρεία με νομική προσωπικότητα.

Σύμφωνα με τον κώδικα ως νομική οντότητα θεωρείται κάθε μορφή εταιρείας κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα όπως είναι ένας συνεταιρισμός, μια υπεράκτια εταιρεία και κάθε μορφής εταιρείας ιδιωτικών επενδύσεων. Ακόμα, σύμφωνα με τον κώδικα υπόχρεος σε παρακράτηση θεωρείται κάθε πρόσωπο το οποίο υποχρεούται βάσει νόμου σε παρακράτηση φόρου σύμφωνα με τις διατάξεις. Ως συγγενικό πρόσωπο θεωρούνται ο σύζυγος ή η σύζυγος καθώς και οι ανιόντες ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή.

Οι υπόχρεοι σε φόρο είναι όσοι έχουν την φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα. Αυτοί υπόκεινται σε φόρο για το εισόδημα τους το οποίο προκύπτει από την ημεδαπή και την αλλοδαπή. Το εισόδημα του από την αλλοδαπή ονομάζεται παγκόσμιο εισόδημα μέσα σε ένα φορολογικό έτος. Ένα πρόσωπο το οποίο είναι αλλοδαπό και είναι εγκατεστημένο στην Ελλάδα, φορολογείται μόνο για το εισόδημα του προκύπτει στην Ελλάδα (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2020).

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.)

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας αποτελεί ένα καινοτόμο νόμο για τα φορολογικά δεδομένα της Ελλάδας διότι ενσωμάτωσε και έκανα πιο απλές περίπλοκες διατάξεις της πρωτογενούς και δευτερογενούς νομοθεσίας και αφορούσαν φορολογικές διαδικασίες. Ακόμα, απλοποίησε διαδικασίες που αφορούσαν την σχέση μεταξύ της φορολογικής διοίκησης και του φορολογούμενου αλλά και τις διαδικασίες είσπραξης των φόρων. Ο κώδικας θεσπίστηκε με τον Ν 4174/2013 και εισήγαγε νέους τρόπους που μπορεί να προσδιοριστεί ο φόρος.

Επίσης, αξιολόγησε από την αρχή τα προνόμια του Δημοσίου καθώς και επαναπροσδιόρισε τις σχέσεις μεταξύ φορολογούμενου προσώπου και της φορολογικής αρχής. Έθεσε νέες βάσεις σε ένα πιο υγιές περιβάλλον. Από την στιγμή που εφαρμόστηκε, έχει τροποποιηθεί αρκετές φορές, οι οποίες το κατέστησαν πιο συμβατό και απλό. Η σημαντικότερη αλλαγή που επέφερε εκτός από την απλότητα του, ήταν οι σημαντικές αλλαγές που επέφερε στο καθεστώς των προστίμων αλλά και σε παραβάσεις που αφορούσαν την φοροδιαφυγή (Ράπανος & Καπλάνογλου, 2014).

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας όπως είναι γνωστός και ως Φ.Π.Α. επιβλήθηκε σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω του κοινοτικού δικαίου ως ένα παράγωγο δικαίου. Ωστόσο, δεν το επιβάλλουν μόνο κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και κράτη που βρίσκονται εκτός κοινότητας και εφαρμόζουν παρόμοιο φόρο. Στην Ελλάδα η πρώτη επιβολή του συγκεκριμένου φόρου ήταν την 1/1/1984. Οι πρώτοι στους οποίους επιβλήθηκε ο φόρος ήταν οι πελάτες των κέντρων διασκέδασης, οι οποίοι γιόρτασαν την πρωτοχρονιά με την επιβολή ενός νέου φόρου. Ο συντελεστής ήταν στο 36%. Στη σημερινή εποχή, ο Φ.Π.Α. ορίζεται από τον Νόμο 2859/ 2000. Είναι ένας έμμεσος φόρος και επιβάλλεται σε όλες τις συναλλαγές σε όλη την επικράτεια της χώρας εκτός από κάποιων εξαιρέσεων, όπως είναι η περιοχή του Αγίου όρους.

Είναι ένας φόρος ο οποίος μετακυλιέται από τον υπόχρεο βάση νόμου στον αντισυμβαλλόμενο. Ο συγκεκριμένος φόρος καταβάλλεται τμηματικά σε κάθε στάδιο της συναλλαγής και ολόκληρος ,μετακυλιέται με την τελική κατανάλωση. Στην ουσία υπολογίζεται μόνο στην αξία η οποία προστίθεται από την κάθε επιχείρηση, δηλαδή προστίθεται στη διαφορά που υπάρχει από τη αξία παράδοσης των αγαθών ή των υπηρεσιών και την αξία κτήσης τους. Για τον λόγο αυτό ονομάζεται και φόρος προστιθέμενης αξίας(Σταματόπουλος & Καραβοκύρης.2020).

Ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α)

Ένας από τους πιο πρόσφατους φόρους είναι φόρος ιδιοκτησίας Ακινήτων, γνωστός και ως ΕΝ.Φ.Ι.Α). Πρόκειται για ένα νέο φόρο που έχει επιβληθεί από το Ελληνικό κράτος και συγκεκριμένα από το 2014.Ο συγκεκριμένος φόρος αφορά όλους τους πολίτες που έχουν υπό την κατοχή τους ακίνητη περιουσία όπως είναι οι κατοικίες, τα

οικόπεδα καθώς και τα αγροτεμάχια. Ο προηγούμενος φόρος που αντικατέστησε ο ΕΝΦΙΑ είναι το λεγόμενο χαράτσι που επιβαλλόταν στους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος.

Ο συγκεκριμένος φόρος είναι ετήσιος και καταβάλλεται σε έξι ισόποσες μηνιαίες δόσεις ώστε να είναι πιο εύκολο να πληρωθεί. Το ύψος του συγκεκριμένου φόρου προκύπτει από διάφορους παράγοντες όπως είναι τα τετραγωνικά του ακινήτου, την παλαιότητα του, την τιμή ζώνης που βρίσκεται, δηλαδή την περιοχή και την πόλη καθώς και τον όροφο που βρίσκεται η κατοικία (Ράπανος & Καπλάνογλου,2014) .

Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.)

Η εφαρμογή των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων είναι ένα από τα σημαντικότερα κομμάτια ως προς την σωστή κατεύθυνση. Η εφαρμογή των Ε.Λ.Π. άλλαξε σε σημαντικό βαθμό τις περισσότερες επιχειρήσεις και οικονομικές οντότητες στην Ελλάδα. Το 2015 και με βάση νόμου και συγκεκριμένα τον Ν.4308/2014, εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά τα Ε.Λ.Π. για κάθε επιχείρηση ανεξάρτητα αν εφαρμόζεε απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία.

Με τα Ε.Λ.Π. υπάρχει μια διαδικασία για την διαχείριση των φορολογικών στοιχείων και βιβλίων και θεωρείται μια σημαντική πρόοδος για την λογιστική και την φορολόγηση στην Ελλάδα. Οι κανόνες και οι αρχές που θεσπίζουν τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, επιδρούν σημαντικά στον τρόπο λειτουργίας των οικονομικών οντοτήτων καθώς και στην λογιστική τους διαχείριση. Με τις διατάξεις αυτές λύνονται σημαντικά προβλήματα που υπήρχαν για μια οντότητα που αφορούσαν την λογιστική παρακολούθηση για τις πράξεις τους αλλά και σωστή επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Ακόμα, τα Ε.Λ.Π. άλλαξαν σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο καταρτίζονται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις έκαναν πιο απλές και εύχρηστες και δίνουν περισσότερες πληροφορίες, ειδικότερα για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων. Με την απλούστευση τους αλλά και με την παροχή περισσότερων πληροφοριών, βοηθάνε σημαντικά τους χρήστες ώστε να πάρουν τις σωστές επενδυτικές αποφάσεις και να αξιολογήσουν όλα τα δεδομένα. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως οι βασικές αρχές της λογιστικής δεν αλλάζουν, αλλά με τις νέες

διατάξεις, η ίδια οικονομική οντότητα είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για την ορθή λογιστική καταγραφή των στοιχείων της και έχει την αποκλειστική ευθύνη για τις πράξεις της (Σγουρινάκης et.al,2016).

Οι περισσότεροι φόροι που επιβάλλονται στα φυσικά πρόσωπα και στα νομικά πρόσωπα είναι από το κράτος κατά κύριο λόγο. Άλλοι φόροι επιβάλλονται από τα Ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης και από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης όπως είναι οι δήμοι και οι περιφέρειες. Ο βασικότερος και πιο επικερδής φόρος για την Ελλάδα είναι ο φόρος προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.). Είναι ο φόρος με τον οποίο τα έσοδα για το κράτος είναι περισσότερο αυξημένα σε σχέση με τους άμεσους φόρους. Τα δύο φορολογικά συστήματα που αφορούν την φορολογία του εισοδήματος για την Ελλάδα είναι ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν.4172/2014 που ισχύει για όλα τα εισοδήματα που έχει ισχύ για εισοδήματα που έχουν προκύψει από τις 31/12/2013 και ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Ν.2238/1994 που είναι από το 1994 και έχει ισχύ για εισοδήματα μέχρι και την 31/12/2013.

Ισχύουν και οι δύο κώδικες για φυσικά και νομικά πρόσωπα όπως έχει ορίσει ο νομοθέτης. Ο Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας έχει εφαρμογή με τον Ν.2859/2000 και τα ΕΛΠ εφαρμόζονται βάση του Ν.4308.2014. Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας ρυθμίζεται από τον Ν.4174/2013 και η κωδικοποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη φορολογία κατοχής ακινήτων, γίνεται με τον Ν. 4223/2013 για την επιβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) .

Τα τελευταία χρόνια οι μεταβολές που έχουν επέλθει στην τεχνολογία καθώς και το διεθνοποιημένο περιβάλλον έχει οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στο κεφάλαιο και στην εργασία. Όλα τα κράτη σε παγκόσμιο επίπεδο προσπαθούν να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των οικονομικών τους αλλά και αναπτυχθούν οικονομικά. Αυτό έχει οδηγήσει σε μεταρρυθμίσεις που αφορούν το φορολογικό σύστημα της κάθε χώρας. Οι κυριότεροι στόχοι είναι, όλα τα φορολογικά συστήματα να μπορέσουν να απλοποιηθούν καθώς και να υπάρχει μεγαλύτερη διαφάνεια αλλά και κοινωνική διαφάνεια. Τέλος, ο σημαντικότερος στόχος είναι όλο το φορολογικό σύστημα να μπορέσει να γίνει περισσότερο αποτελεσματικό και να αυξηθούν τα έσοδα του κράτους και παράλληλα να μειωθούν τα κρατικά κόστη. Οι περισσότερες χώρες έχουν αυτούς τους στόχους, η Ελλάδα δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση. Τα τελευταία

χρόνια η χώρα επηρεάστηκε σημαντικά από την οικονομική ύφεση και προσπαθούσε με διάφορους τρόπους να ανακάμψει. Ένας από αυτούς ήταν η επιβολή νέων φόρων όπως ήταν ο φόρος ακίνητης περιουσίας. Άλλος τρόπος ήταν η επιβολή ήδη φόρων που υπήρχαν με υψηλότερους συντελεστές φορολόγησης. Η χώρα προσπαθεί να ανακάμψει οικονομικά προσπαθώντας παράλληλα να εισάγει νέες τεχνολογίες πληροφορικής και διαδικτύου για τις συναλλαγές με τους πολίτες καθώς και να δώσει φορολογικά κίνητρα. Ωστόσο, το πιο δύσκολο κομμάτι σε όλη αυτή την προσπάθεια έγκειται στο να μπορέσει να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ των πολιτών και του κράτους (Σταματάκης,2000).

3.4 Πρόσωπα που είναι υπόχρεα σε υποβολή Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος

Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κώδικα της φορολογικής διαδικασίας (Ν.4174/2013) ο υπόχρεος για υποβολή φορολογικών δηλώσεων θα πρέπει να υποβάλλει τις φορολογικές δηλώσεις στη φορολογική διοίκηση κατά τον χρόνο που προβλέπεται από την οικεία φορολογική νομοθεσία. Στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος είναι υποχρεωτική η αναγραφή όλων των εισοδημάτων των υπόχρεων, ανεξάρτητα από τον αν φορολογούνται ή όχι, καθώς και ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησης τους. Για αυτοτελώς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενα εισοδήματα αναγράφεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς, κατά περίπτωση φόρος.

Με βάση όλα τα ηλεκτρονικά αρχεία βεβαιώσεων που αποστέλλονται στη Δ.ΗΛΕ.Δ., αυτά προσυμπληρώνονται στη δήλωση τα εισοδήματα και όλοι οι παρακρατηθέντες φόροι στους αντίστοιχους κωδικούς των πινάκων της δήλωσης. Ο φορολογούμενος ενημερώνεται για όλα τα ποσά των εισοδημάτων και των φόρων ανά εργοδότη και ασφαλιστικό φορέα. Όταν συμπληρώνονται οι κωδικοί της δήλωσης με τα εισοδήματα και τους φόρους που καταβλήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή χωρίς ηλεκτρονική πληροφόρηση, στην περίπτωση αυτή, οι φορολογούμενοι μπορεί να κληθούν να προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για έλεγχο προκειμένου να ολοκληρωθεί η εκκαθάριση της δήλωσης τους(Σταματόπουλος & Καραβοκύρης,2020). .

Στις περιπτώσεις που υπάρχουν κοινοί κοινών τραπεζικοί λογαριασμοί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπάρχει υποχρέωση δήλωσης όλων των ποσών και των τόκων καταθέσεων που αναλογούν στους πραγματικούς δικαιούχους οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις. Ο προϊστάμενος της ΔΟΥ έχει, σε κάθε περίπτωση, την διακριτική ευχέρεια να κρίνει διαφορετικά.

Αυτοί που έχουν υποχρέωση για επιβολή δήλωσης παρουσιάζονται παρακάτω

Σύμφωνα με το άρθρο 67 του Ν.4172/2013 υποχρέωση υποβολής δήλωσης έχουν οι εξής:

- Οι φορολογούμενοι που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και αποκτούν πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα : Τα συγκεκριμένα πρόσωπα υποχρεούνται να δηλώσουν όλα τα εισοδήματά τους, τα φορολογούμενα με οποιοδήποτε τρόπο ή και απαλλασσόμενα, στην φορολογική διοίκηση με ηλεκτρονικό τρόπο. Σε σπάνιες περιπτώσεις, η δήλωση αυτή μπορεί να υποβάλλεται στη φορολογική διοίκηση με έντυπη μορφή.
- Οι φορολογούμενοι οι οποίοι έχουν κάνει έναρξη επιτηδεύματος : Τα συγκεκριμένα πρόσωπα βάσει νόμου υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος σε κάθε περίπτωση.
- Οι κάτοικοι εξωτερικού : Οι κάτοικοι εξωτερικού υποχρεούνται και αυτοί σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα μόνον στην περίπτωση που αποκτούν πραγματικό εισόδημα, και μπορεί να φορολογηθεί με οποιοδήποτε τρόπο, Ένα παράδειγμα είναι βάση κλίμακας ή αποτελούμενο ή και απαλλασσόμενο, από πηγές Ελλάδας. Αντίθετως, στην περίπτωση που ένας κάτοικος εξωτερικού διαθέτει για παράδειγμα δευτερεύουσα κατοικία ή επιβατικό αυτοκίνητο στην Ελλάδα ή προβαίνει σε αγορά ακινήτου ή αυτοκινήτου στην Ελλάδα. Στην περίπτωση που δεν αποκτά πραγματικό εισόδημα στην χώρα δεν έχει την υποχρέωση να υποβάλλει δήλωσης φορολογίας εισοδήματος
- Εισόδημα ακινήτων στην Ελλάδα: Το εισόδημα που αποκτά φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής, με οποιαδήποτε μορφή είτε ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο,

από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα δεν τον καθιστά φορολογικό κάτοικο Ελλάδας.

- Τα ενήλικα τέκνα που αποκτούν εισόδημα. Το εισόδημα που αποκτάται είτε είναι πραγματικό είτε τεκμαρτό, ακόμη και αν αναγνωρίζονται ως εξαρτώμενα μέλη όπως είναι για παράδειγμα οι φοιτητές (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2020).

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να ξεκαθαριστεί ποιοι είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης εισοδήματος ώστε να γίνει πιο κατανοητό. Υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης είναι ο κάθε φορολογούμενος που εμπίπτει στα παρακάτω πεδία (Γκίνου, 2014)

- Υπόχρεος υποβολής δήλωσης είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του, στην περίπτωση που υποβάλλεται κοινή δήλωση. Ο φόρος, τα τέλη αλλά και οι εισφορές που αναλογούν στα εισοδήματα και για τους δύο συζύγους βεβαιώνεται χωριστά και η ευθύνη της καταβολής βαρύνει τον κάθε σύζυγο χωριστά. Εκδίδονται δύο πράξεις προσδιορισμού φόρου, μια για τον κάθε μέρος. Τα πιστωτικά ποσά του ενός συζύγου δεν μπορούν να συμψηφιστούν με τυχόν χρεωστικά του άλλου μέρους και στην περίπτωση που έχουν και οι δύο πιστωτικά ποσά επιστρέφονται στον κάθε δικαιούχο χωριστά. Την εκτύπωση των δύο πράξεων προσδιορισμού φόρου δύνανται να την πραγματοποιούν και οι δύο σύζυγοι, στην περίπτωση κοινής δήλωσης έγγαμων ο καθένας όμως με τους δικούς του κωδικούς πρόσβασης. Στην περίπτωση που η σύζυγος δεν διαθέτει κωδικούς πρόσβασης, οι πράξεις προσδιορισμού φόρου θα εκτυπώνονται με τους κωδικούς πρόσβασης του συζύγου.
- Ο φόρος των συζύγων ή μερών του συμφωνου συμβίωσης που προκύπτει από την κοινή τους δήλωση, βεβαιώνεται στη ΔΟΥ του υπόχρεου, ακόμη και στις περιπτώσεις που οι σύζυγοι έχουν διαφορετική ΔΟΥ λόγω του ότι ένας εκ των δύο ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ή λόγω διαφορετικής φορολογικής κατοικίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, οι πράξεις προσδιορισμού φόρου που εκδίδονται με την υποβολή κοινής δήλωσης να αναγράφουν και στους δύο συζύγους τη ΔΟΥ του υπόχρεου συζύγου σύμφωνα με τον νόμο 1070/2020.

Χωριστή δήλωση υποβολής εισοδήματος γίνεται από μέρη που αναφέρονται παρακάτω:

Η δήλωση δύναται να υποβάλλεται χωριστά, εφόσον ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων το επιλέξει, με ανέκκλητη δήλωσή του για κάθε φορολογικό έτος μέχρι την 28η Φεβρουαρίου του έτους υποβολής της δήλωσης. Σε περίπτωση μεταγενέστερης δήλωσης, θα υπάρξει κοινή φορολογική δήλωση. Η συγκεκριμένη επιλογή είναι δεσμευτική για το φορολογικό έτος που αφορά και για τον άλλον σύζυγο. Στην περίπτωση αυτή, υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης είναι ο κάθε σύζυγος για τα εισοδήματα που αποκτά. Η δυνατότητα υποβολής χωριστής δήλωσης ήλθε ως αποτέλεσμα της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας με την οποία κρίθηκε, κατόπιν αίτησης φορολογουμένου, ότι οι σύζυγοι μπορούν να υποβάλλουν χωριστή δήλωση για την φορολογία εισοδήματος. Στις χωριστές δηλώσεις έγγαμων, κατά την επιβεβαίωση των στοιχείων τους στην Α.Α.Δ.Ε., εμφανίζονται αποκλειστικά τα ατομικά τους στοιχεία.

- Τα πρόσωπα τα οποία σύναψαν σύμφωνο συμβίωσης. Τα συγκεκριμένα πρόσωπα μπορούν να υποβάλλουν κοινή δήλωση σύμφωνα με τον νόμο 4356/2015 εφόσον επιθυμούν να υποβάλλουν κοινή δήλωση. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει πρώτα να ενημερωθεί το γραφείο μητρώου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και κατά την υποβολή της δήλωσης να ορισθεί υπόχρεος.
- Στην περίπτωση που υπάρχει πτώχευση ή σχολάζουσα κληρονομιά ή επιδικία ή μεσεγγύηση, τότε σε αυτές τις περιπτώσεις, υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης είναι ο σύνδικος πτώχευσης ή ο κηδεμόνας ή ο προσωρινός διαχειριστής ή ο μεσεγγυούχος. Σε περίπτωση υποβολής δήλωσης από τον σύνδικο πτώχευσης υποβάλλονται δύο δηλώσεις, μια από τον σύνδικο πτώχευσης για την πτωχευτική περιουσία σε χειρόγραφο μορφή στη αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- Για τους ανήλικους ή αυτούς που έχουν υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση, κατά περίπτωση, υπόχρεος σε υποβολή είναι ο επίτροπος ή ο κηδεμόνας ή και ο δικαστικός συμπαραστάτης.

- Σε περίπτωση θανάτου του φορολογούμενου. Σε αυτή την περίπτωση υπόχρεοι είναι οι κληρονόμοι του για τα εισοδήματα του μέχρι την χρονολογία του θανάτου του.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιαστεί η κλίμακα φορολογίας για τα φυσικά πρόσωπα για όλα τα εισοδήματα που προκύπτουν από μισθωτή εργασία, σύνταξη και επιχειρηματική δραστηριότητα (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης.2020).

Σύμφωνα με τον ν.[4387/2016](#) και συγκεκριμένα με την παράγραφο 1 του άρθρου 112 του νόμου αυτού, αντικαταστάθηκε η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. [4172/2013](#) και πλέον υπάρχει μία κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, για εισοδήματα από μισθούς, συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα

Η συγκεκριμένη κλίμακα παρουσιάζεται παρακάτω και είναι η εξής :

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)		Φορολογικός συντελεστής %		
Φόρος κλιμακίου (ευρώ)		Σύνολο		
Εισοδήματος				
(ευρώ) Φόρου				
(ευρώ)				
20.000,00	22%	4.400,00	20.000,00	4.400,00
10.000,00	29%	2.900,00	30.000,00	7.300,00
10.000,00	37%	3.700,00	40.000,00	11.000,00
Υπερβάλλον	45%			

Ως περιστασιακά απασχολούμενοι όπως άνεργοι, νοικοκυρές και φοιτητές, η φορολογία τους ορίζεται ως μισθωτοί. Όταν το πραγματικό εισόδημα των φορολογουμένων δεν υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ και το τεκμαρτό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ και εφόσον δεν ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα για την οποία απαιτείται η υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών ή ατομική αγροτική δραστηριότητα, το εισόδημα αυτό, εξαιρουμένου του εισοδήματος από κεφάλαιο και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, και η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων , φορολογούνται σύμφωνα με την παραπάνω κλίμακα και έχουν τις μειώσεις φόρου της παραγράφου 1 του άρθρου 16 που θεωρείται ως αφορολόγητο. Στην περίπτωση που το πραγματικό εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ, το υπερβάλλον ποσό φορολογείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του

άρθρου 29 και θεωρείται από επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα παραπάνω εφαρμόζονται και για τους φορολογούμενους που διέκοψαν την επιχειρηματική δραστηριότητα, για το εισόδημα που απέκτησαν μετά την διακοπή της.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί πως από 1/1/2020 θα ισχύουν νέα δεδομένα για την φορολόγηση των φυσικών προσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4646/2019, η κλίμακα φορολογίας αλλάζει και τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις θα υπόκεινται σε φόρο ως εξής :

Εισόδημα (μισθοί, συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορολογικός συντελεστής (%)
0-10.000	9%
10.001-20.000	22%
20.001-30.000	28%
30.001-40.000	36%
40.001 και άνω	44%

Εισόδημα φυσικών προσώπων από μισθωτή εργασία, συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα (ευρώ)	Συντελεστής
---	-------------

0,00 - 20.000,00	22%
20.000,01 - 30.000,00	29%
30.000,01 - 40.000,00	37%
40.000,01 -	45%

Η ανωτέρω κλίμακα ισχύει για εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016 και μετά . Για τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου (22%) μειώνεται κατά 50% και γίνεται (11%), εφόσον το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημά τους από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες ευρώ. Πλέον ισχύει έκπτωση φόρου η οποία έχει σχέση με τον αριθμό των τέκνων που έχει ο κάθε φορολογούμενος και αυτά τα τέκνα είναι εξαρτώμενα .Οι διατάξεις που ισχύουν πλέον είναι οι εξής. Βάσει των νέων διατάξεων, ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των χιλίων εννιακοσίων ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ.

Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες ευρώ για δύο εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό) ευρώ για τρία εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα ευρώ ανά χίλια ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις. (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης,2020).

Με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε., τα αφορολόγητα όρια διαμορφώνονται ανάλογα με τα εξαρτώμενα τέκνα του φορολογούμενου και παρουσιάζονται παρακάτω και είναι τα εξής :

Εξαρτώμενα τέκνα	Αφορολόγητο εισόδημα
0	8.636,36€
1	8.863,65€
2	9.090,91€
3 ή περισσότερα	9.545,46€

Για να μπορέσουν όλα τα παραπάνω να γίνουν κατανοητά, θα ακολουθήσουν κάποια παραδείγματα

Παράδειγμα 1^ο

Φορολογούμενος χωρίς εξαρτώμενα τέκνα αποκτά εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα ποσού 13.500,00€ και από σύνταξη ποσού 8.500,00€. Ο φόρος που θα προκύψει για αυτόν θα υπολογιστεί βάσει των παρακάτω:

		Επεξηγήσεις
Εισόδημα από επιχ. Δραστηριότητα	13.500,00	-
Εισόδημα από σύνταξη	8.500,00	-
Σύνολο εισοδήματος	22.000,00	13.500 + 8.500
Φόρος βάσει κλίμακας	4.980,00	4.400 (20.000 X 22%) + 580 (2.000 X 29%)

Εξαρτώμενα τέκνα φορολογούμενου	0	-
Εισόδημα στο οποίο δικαιούται μείωση βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	8.500,00	εισόδημα από σύνταξη
Μέγιστη δικαιούμενη μείωση φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.900,00	για φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα
Τελικό ποσό μείωσης φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.870,00	για το εισόδημα έως 20.000,00€ (σύνταξη) περιορισμός στο φόρο που αναλογεί και συγκεκριμένα εδώ στα 1.870,00€ (8.500 X 22)
Σύνολο φόρου για όλο το εισόδημα	3.110,00	4.980 - 1.870

Παράδειγμα 2^ο

Φορολογούμενος με ένα εξαρτώμενο τέκνο αποκτά εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα ποσού 5.500,00€ και από μισθωτή εργασία ποσού 22.500,00€. Ο φόρος που θα προκύψει για αυτόν θα υπολογιστεί βάσει των παρακάτω:

	Επεξηγήσεις
--	-------------

Εισόδημα από επιχ. Δραστηριότητα	5.500,00	
Εισόδημα από μισθωτές εργασίες	22.500,00	
Σύνολο εισοδήματος	28.000,00	5.500 + 22.500
Φόρος βάσει κλίμακας	6.720,00	4.400 (20.000 X 22%) + 2.320 (8.000 X 29%)
Εξαρτώμενα τέκνα φορολογούμενου	1	
Εισόδημα στο οποίο δικαιούται μείωση βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	22.500,00	εισόδημα από μισθωτές εργασίες
Μέγιστη δικαιούμενη μείωση φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.950,00	για φορολογούμενο με ένα εξαρτώμενο τέκνο
Τελικό ποσό μείωσης φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.925,00	για εισόδημα από μισθωτές πάνω από 20.000,00€ περιορισμός του ποσού της μείωσης κατά 10 € ανά 1000 € εισοδήματος και συγκεκριμένα εδώ, περιορισμός μείωσης για το ποσό των 2.500€ (22.500 - 20.000) κατά 25,00€ (10/1000 X 2.500 = 25) με αποτέλεσμα η τελική μείωση να διαμορφώνεται σε 1.925,00€ (1.950 - 25)
Σύνολο φόρου για όλο το εισόδημα	4.795,00	6.720 - 1.925

3.5 Φορολογική κλίμακα για εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα

Συγκεκριμένα τα κέρδη από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται πλέον αυτοτελώς, χωρίς δηλαδή τα εισοδήματα αυτά να αθροίζονται με τυχόν εισοδήματα από μισθούς, συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα. Αυτό σημαίνει ότι εάν κάποιος έχει εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και από μισθωτή εργασία και συντάξεις που στην ουσία φορολογούνται αθροιστικά και παράλληλα έχει και εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, η κλίμακα εφαρμόζεται αυτοτελώς για το εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και ξεχωριστά για το άθροισμα των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα, από μισθωτή εργασία και από συντάξεις.

Μείωση φόρου εισοδήματος Με την παράγραφο 2 του άρθρου 112 του ν. [4387/2016](#), αντικαταστάθηκε το άρθρο 16 του ν. [4172/2013](#) και πλέον εισήχθη διαφορετική έκπτωση φόρου η οποία συνδέεται με τον αριθμό των τέκνων. Η μείωση του φόρου βάσει του νέου άρθρου 16 εκτός από τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους, υπολογίζεται και όσους έχουν εισοδήματα από ατομική αγροτική επιχείρηση.

Ακόμα, με τις διατάξεις του άρθρου 44 του ν. [4389/2016](#) διευκρινίστηκε ότι, η μείωση του φόρου για τους ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα εφαρμόζεται στους εξής:

a) Στους κατ' επάγγελμα αγρότες: όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, εφόσον τουλάχιστον το 50% του εισοδήματός τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα.

b) Σε όσους αποκτούν εισόδημα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία υπάγεται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α.: Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μαζί με εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα. Στην περίπτωση αυτή, η μείωση υπολογίζεται μόνο στο εισόδημα που αποκτάται από την αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το εάν αυτός που το αποκτά χαρακτηρίζεται ως κατ' επάγγελμα αγρότης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και του ποσοστού συμμετοχής του εισοδήματός του από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα σε σχέση με το συνολικό εισόδημα. Εφόσον, μαζί με το παραπάνω εισόδημα αποκτάται και εισόδημα

από μισθωτή εργασία ή συντάξεις, η μείωση του φόρου θα υπολογίζεται αναλογικά μόνο στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις, καθώς και από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Στις παραπάνω περιπτώσεις δηλαδή, ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των χιλίων εννιακοσίων ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ.

Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα ευρώ για το φορολογούμενο με ένα εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες ευρώ για δύο εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό ευρώ για τρία εξαρτώμενα τέκνα και άνω. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου. Για φορολογητέο εισόδημα των παραπάνω περιπτώσεων το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα ευρώ ανά χίλια ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος.

Εισόδημα φυσικών προσώπων από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα (ευρώ)	Συντελεστής
0,00 - 20.000,00	22%
20.000,01 - 30.000,00	29%
30.000,01 - 40.000,00	37%
40.000,01 -	45%

Τα παραπάνω έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2016

3.6 Συντελεστές φορολογίας κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15(μισθωτών, συνταξιούχων) αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις φόρου. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16, με τις οποίες παρέχεται μείωση φόρου 1900, 1950, 2000 και 2100 ευρώ ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων.

Στην περίπτωση που αποκτάται εισόδημα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ, μαζί με εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα, η μείωση φόρου λόγω τέκνων υπολογίζεται μόνον στο εισόδημα που αποκτάται από την αγροτική δραστηριότητα.

Εάν μαζί με τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα και αγροτική δραστηριότητα, αποκτάται και εισόδημα από μισθωτή εργασία ή συντάξεις, η μείωση του φόρου θα είναι αυτή που αναλογεί στο μέρος του εισοδήματος που προέρχεται από μισθωτή εργασία ή συντάξεις, καθώς και αγροτική δραστηριότητα.

Συνεπώς η κλίμακα φορολογίας εισοδήματος ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι οι εξής :

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ) κλιμακίου (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος
Εισοδήματος		
(ευρώ) Φόρου	Σύνολο	
(ευρώ)		
20.000,00	22%	4.400,00
10.000,00	29%	2.900,00
10.000,00	37%	3.700,00
11.000,00		
		20.000,00
		30.000,00
		40.000,00
		4.400,00
		7.300,00

Για τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και για τα 3 πρώτα χρόνια άσκησης της δραστηριότητας τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας μειώνεται κατά 50%, εφόσον αθροιστικά το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα τους από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει τις 10000 ευρώ. Επιπλέον, για όποιον ασκεί ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει απαλλαγή ή όχι από την τήρηση βιβλίων με βάση τα Ε.Λ.Π. και την ένταξή του στα καθεστώτα του Φ.Π.Α. Η εν λόγω μείωση εφαρμόζεται για το πρώτο έτος που δηλώνεται εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω Ε3 και για τα 2 επόμενα έτη για τα οποία δηλώνεται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα

Κλίμακα φορολογίας για δικαιούχους μείωσης του φορολογικού συντελεστή του πρώτου κλιμακίου κατά 50% είναι οι εξής :

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %		Φόρος κλιμακίου		Σύνολο εισοδήματος	Σύνολο φόρου	
	Πριν την μείωση	Μετά την μείωση	Πριν την μείωση	Μετά την μείωση		Πριν την μείωση	Μετά την μείωση
20000	22	11	4400	2200	20000	4400	2200
10000	29	29	2900	2900	30000	7300	5100
10000	37	37	3700	3700	40000	11000	8800

υπερβάλλο ν	45	45					
----------------	----	----	--	--	--	--	--

Ακολουθούν παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση όλων όσων έχουν αναφερθεί παραπάνω

Παράδειγμα :

Φορολογούμενος (κατ' επάγγελμα αγρότης) με ένα εξαρτώμενο τέκνο αποκτά εισοδήματα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν υπάγεται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. με ποσό 7.000,00€ και από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα με ποσό 15.000,00€. Ο φόρος που θα προκύψει για αυτόν, θα υπολογιστεί βάσει των παρακάτω:

		Επεξηγήσεις
Εισόδημα από επιχ. δραστηριότητα	7.000,00	
Εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα	15.000,00	
Σύνολο εισοδήματος	22.000,00	7.000 + 15.000
Φόρος για το εισόδημα από επιχ. δραστηριότητα βάσει κλίμακας	1.540,00	7.000 X 22%
Φόρος για το εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα βάσει κλίμακας (αυτοτελώς)	3.300,00	15.000 X 22%
Σύνολο φόρου για όλα τα εισοδήματα	4.840,00	1.540 + 3.300 (αντί ποσού 4.980,00€ αν φορολογούταν με την κλίμακα στο άθροισμα όλων των εισοδημάτων του)
Εξαρτώμενα τέκνα φορολογούμενου	1	
Εισόδημα στο οποίο δικαιούται μείωση βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	15.000,00	εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα
Μέγιστη δικαιούμενη μείωση φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.950,00	για φορολογούμενο με ένα εξαρτώμενο τέκνο
Τελικό ποσό μείωσης φόρου βάσει εξαρτ. τέκνων (άρθρου 16)	1.950,00	για το αγροτικό εισόδημα και έως 20.000,00€ υπάρχει περιορισμός στο φόρο που αναλογεί, που στο παράδειγμα αυτό δεν ισχύει καθώς αυτός (αναλογούν) είναι

		μεγαλύτερος από την μέγιστη μείωση (15.000 X 22% = 3.300)
Σύνολο φόρου για όλο το εισόδημα	2.890,00	4.840 - 1.950

3.7 Εισόδημα από Κεφάλαιο

Σύμφωνα με τον Ν.4172/13 και τα άρθρα 35-40 και αυτά αντικαταστάθηκαν με τον Ν. 4387/2016 , για το εισόδημα από το κεφάλαιο περιλαμβάνονται όλα τα εισοδήματα που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο με την μορφή μερισμάτων, τόκων, δικαιωμάτων καθώς και εισόδημα από ακίνητη περιουσία. Ως εισόδημα από ακίνητη περιουσία ορίζεται το εισόδημα που προκύπτει σε χρήμα ή σε είδος από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή ακόμα και την δωρεάν παραχώρηση για την χρήση γης.

Το εισόδημα από το κεφάλαιο φορολογείται αυτοτελώς και υπάρχουν διαφορετικοί συντελεστές. Πιο συγκεκριμένα οι τόκοι και τα μερίσματα φορολογούνται με συντελεστή 15 % ενώ τα δικαιώματα με συντελεστή 20%. Τα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία φορολογούνται με συντελεστές από 15 % έως 45 % και παρουσιάζονται παρακάτω

Κλιμάκιο Εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής
0-12.000	15%
12.001-35.000	35%
Άνω των 35.001	45%

Μπορεί να υπάρξει για κάθε φορολογούμενο και εισόδημα από υπεραξία που θα προκύψει από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή άλλων τίτλων όπως είναι οι μετοχές,

τα κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια. Με τον όρο υπεραξία νοείται η διαφορά που υπάρχει μεταξύ τιμή κτήσης και την τιμή απόκτησης. Η υπεραξία που υπάρχει μέχρι το ποσό των 25.000 ευρώ απαλλάσσεται από τον φόρο στην περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει διακρατήσει το ακίνητο για 5 χρόνια και έχει πραγματοποιηθεί άλλη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας. Σε περίπτωση που υπάρχει αρνητικό ποσό στις τιμές κτήσης και πώλησης, η ζημία μεταφέρεται στα επόμενα 5 έτη και μόνο με ποσά για μελλοντική υπεραξία. Ο φόρος που αντιστοιχεί από την υπεραξία κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή 15 %.

3.8 Εισφορά αλληλεγγύης

Επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων ευρώ των φυσικών προσώπων ή σχολάζουσας κληρονομιάς. Για την επιβολή της εισφοράς λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό.

Εξαιρούνται και δεν προσμετρούνται τα εισοδήματα των προσώπων που είναι ολικώς τυφλοί, καθώς και των προσώπων που παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό και άνω, η αποζημίωση για τη λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης. Επίσης, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον συγκεκριμένο οργανισμό, εφόσον κατά το έτος της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα. Από την υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς εξαιρούνται, επίσης, οι μακροχρόνια άνεργοι ναυτικοί που είναι εγγεγραμμένοι στους καταλόγους προσφερόμενων προς ναυτολόγηση του Γραφείου Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας (Γ.Ε.Ν.Ε.).

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της παραγράφου υπολογίζεται με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα (ευρώ)	Συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης
0,00 - 12.000,00	0%
12.000,01 - 20.000,00	2,2%
20.000,01 - 30.000,00	5,0%
30.000,01 - 40.000,00	6,5%
40.000,01 - 65.000,00	7,5%
65.000,01 - 220.000,00	9,0%
220.000,01 -	10,0%

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο πίνακας σε σχέση με το εισόδημα και το ποσό που αναλογεί με την εισφορά αλληλεγγύης

Εισόδημα	Συντελεστής	Σύνολο εισοδήματος	Σύνολο εισφοράς αλληλεγγύης
0-12.000,00	0%	0%	0%
12.000,01-20.000,00	2.20%	20.000	176,00
20.000,01-30.000,00	5%	30.000	676,00
30.000,01-40.000,00	6,5%	40.000	1.326,00
40.000,01-65.000,00	7,5%	65.000	3201,00
65.000,01-220.000,00	9%	220.000	17151,00

3.9 Τεκμήρια διαβίωσης

Τα τεκμήρια διαβίωσης είναι στην ουσία οι ελάχιστες ετήσιες δαπάνες χρήσης και συντήρησης περιουσιακών στοιχείων. Ως δαπάνες διαβίωσης μπορούν να θεωρηθούν οι κατοικίες, τα αυτοκίνητα, τα σκάφη αναψυχής, τα αεροσκάφη αλλά και οι πισίνες. Το τεκμήριο είναι μια τακτική που εφαρμόζουν οι φορολογικές αρχές και έχουν ως στόχο την εμφάνιση των πραγματικών εισοδημάτων των φυσικών προσώπων και την πάταξη της φοροδιαφυγής. Στην ουσία, το τεκμήριο είναι μια βάση υπολογισμού για να καθοριστεί ένα άλλο εισόδημα σε σχέση με το εισόδημα το οποίο δηλώνεται, ώστε ο πολίτης να φορολογηθεί σε αυτό (Κυρίμη, 2011).

Το συνολικό εισόδημα υπολογίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης για ένα φορολογούμενο αλλά και των προσώπων τα οποία συνοικούν μαζί και στην ουσία τον επιβαρύνουν φορολογικά. Τα ετήσια τεκμήρια ή αντικειμενικές δαπάνες όπως λέγονται τώρα είναι οι εξής και παρουσιάζονται και αναλύονται παρακάτω :

- Η κύρια κατοικία η οποία είναι ιδιοκατοικούμενη ή μισθωμένη ή είναι με μορφή δωρεάν παραχώρησης καθώς και των βοηθητικών χώρων. Υπολογίζεται με βάση τα τετραγωνικά και ορίζεται κλιμακωτά με τα ποσά να προσαυξάνονται. Στον υπολογισμό μετράει και η περιοχή στην οποία βρίσκεται η κατοικία καθώς και τιμή ζώνης που έχει η περιοχή. Άρα το τεκμήριο διαβίωσης ή αντικειμενική δαπάνη για την κύρια κατοικία υπολογίζεται ως εξής :
1. Κατοικία μέχρι και 80 τετραγωνικά μέτρα., 40 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.

2. Κατοικία από 81 τετραγωνικά μέτρα μέχρι 120 τετραγωνικά, 65 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.
3. Κατοικία από 121 τετραγωνικά μέτρα έως 200, 110 ανά τετραγωνικό.
4. Κατοικία από 201 μέχρι 300, 200 ευρώ ανά τετραγωνικό.
5. Κατοικία από 301 και άνω, 400 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.

Για όλους τους βοηθητικούς χώρους της κύριας κατοικίας, η αντικειμενική δαπάνη που ισχύει είναι τα 40 ευρώ ανά τετραγωνικό και δεν καμία σχέση με το μέγεθος της κατοικίας(Κυρίμη,2011) .

Παρακάτω παρουσιάζεται και ένας πίνακας για να γίνει πιο κατανοητή η διαδικασία του υπολογισμού.

Εμβαδό κυρίων χώρων (τ.μ.)	Τεκμαρτή δαπάνη ανά τ.μ. (Ευρώ)	Τεκμαρτή δαπάνη κλιμακίου (Ευρώ)	Σύνολο δαπάνης (Ευρώ)
0-80	40	3200	3200
81-120	65	2600	5800
121-200	110	8800	14600
201-300	200	20000	34600
300 και άνω	400		

Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται κατά 40 % για τις κατοικίες οι οποίες βρίσκονται σε περιοχές που έχουν αντικειμενικές αξίες από 2800 έως και 4999 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο. Για κατοικίες οι οποίες βρίσκονται σε περιοχές που είναι άνω των 5000 ευρώ ανά τετραγωνικό, η προσαύξηση γίνεται κατά 70 %.

Όσον αφορά τις μονοκατοικίες, τα ποσά που λαμβάνονται υπόψη είναι αυξημένα κατά 20%. Όλα τα ποσά που προκύπτουν από το τεκμήριο της ιδιοκατοίκησης αθροίζονται με τα υπόλοιπα τεκμήρια και με αυτό τον τρόπο προκύπτει το τεκμαρτό εισόδημα. Στην περίπτωση που το τεκμαρτό εισόδημα υπερβαίνει το εισόδημα που έχει δηλωθεί τότε ο φόρος υπολογίζεται επί του τεκμαρτού εισοδήματος(Τότσης, 2018) .

- Για δευτερεύουσες κατοικίες οι οποίες είναι ιδιοκατοικούμενες ή μισθωμένες ή με δωρεάν παραχώρηση, τότε ισχύουν τα ίδια τεκμήρια και οι ίδιες κλίμακες

με βάση τα τετραγωνικά απλά ορίζονται στο μισό από ότι για την κύρια κατοικία.

- Για επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ. η δαπάνη ορίζεται κλιμακωτά επί των κυβικών εκατοστών του κινητήρα του αυτοκινήτου και ανάλογα με την παλαιότητα του.
 1. Αυτοκίνητο Ι.Χ. έως 1200 κυβικά εκατοστά, το τεκμήριο είναι 4000 ευρώ.
 2. Από 1201 κ.ε. έως 2000 κ.ε., το τεκμήριο υπολογίζεται με 600 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά.
 3. Από 2001 κ.ε. έως 3000 κ.ε., το τεκμήριο υπολογίζεται με 900 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά.
 4. Από 3001 κ.ε. και άνω, τότε το τεκμήριο υπολογίζεται με 1200 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά.

Παρακάτω ακολουθεί ένας πίνακας με τις κλίμακες για τη καλύτερη κατανόηση

Κυβισμός (κ.ε.)	Τεκμαρτή δαπάνη	Τεκμαρτή δαπάνη κλιμακίου	Σύνολο δαπάνης
0-1200		4000	4000
1201-2000	600 ανά 100 κ.ε.	4800	8800
2001-3000	900 ανά 100 κ.ε.	9000	17800
3000 και άνω	1200 ανά 100κ.ε.		

Όλα τα παραπάνω ποσά μειώνονται για κάθε αυτοκίνητο ανάλογα με την παλαιότητα του, η οποία υπολογίζεται από το έτος της πρώτης κυκλοφορίας του αυτοκινήτου στην Ελλάδα.

Η παλαιότητα καθορίζεται ως εξής(Τότσης, 2018) :

- Από 5 έτη έως και τα 10 έτη, το ποσό μείωσης υπολογίζεται με 30%
- Από 10 έτη και άνω, το ποσό μείωσης υπολογίζεται με 50 %.

Ένα παράδειγμα για να γίνει πιο κατανοητό. Στην περίπτωση που ένα αυτοκίνητο είναι 1600 κυβικά εκατοστά. Η αντικειμενική δαπάνη είναι στα 4000 ευρώ συν 4x 600 ευρώ.

Άρα η δαπάνη που προκύπτει είναι στα 6400 ευρώ. Αν το αυτοκίνητο είναι 7 ετών, η δαπάνη μειώνεται κατά 30%. Άρα $6400 - 1920 = 4480$ Ευρώ. Το 1920 είναι το 30% του 6400.

- Για τα ιδιωτικά σχολεία μέσης εκπαίδευσης με εξαίρεση εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η δαπάνη προσδιορίζεται από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.
- Οικιακοί βοηθοί, οδηγοί αυτοκινήτων, δάσκαλοι και λοιπό προσωπικό. Η δαπάνη προκύπτει από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Ωστόσο, η συγκεκριμένη διάταξη δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί ένα μόνο βοηθό ή στην περίπτωση που συνοικεί με πρόσωπο με πάνω από 67 & αναπηρία (διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία) ή είναι άνω των 65 ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.
- Για σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης με κυριότητα ή κατοχή του φορολογούμενου. Η ετήσια αντικειμενική βάση ορίζεται με βάση το κόστος ελλιμενισμού, των ασφαλιστρών, καυσίμων, της συντήρησης και της πρακτόρευσης και ανάλογα με τα μέτρα του ολικού μήκους του σκάφους. Μέχρι 5 μέτρα έως 4000 ευρώ και από 2000 ευρώ για κάθε μέτρο άνω των 5 μέτρων. Για ιστιοφόρα και πλοία αναψυχής τα οποία κατασκευάζονται αποκλειστικά από ξύλο και έχουν κατασκευαστεί στην Ελλάδα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη μειώνεται κατά 50 %. Για την παλαιότητα του σκάφους, η δαπάνη μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα και κατά 15% να το χρονικό διάστημα είναι πάνω από 5 έτη και μέχρι 10. Άνω των δέκα ετών το ποσοστό μείωσης υπολογίζεται στο 30%.
- Για εξωτερική δεξαμενή κολύμβησης (πισίνα), η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει για τον κάτοχο, ορίζεται ανάλογα με την επιφάνεια της και ανά κλίμακα. Για πισίνα μέχρι και 60 τετραγωνικά μέτρα ορίζεται αντικειμενική δαπάνη στα 160 ευρώ ανά τ.μ. Άνω των 60 τ.μ. , η τιμή είναι 320 ευρώ ανά τ.μ. Στην περίπτωση εσωτερικής δεξαμενής κολύμβησης, τα ποσά διπλασιάζονται.
- Για τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση, αυτοκινήτων, δίτροχων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών, αεροσκαφών, ανέγερση οικοδομών, κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης, χορήγηση δανείων και γονικές παροχές. Από την στιγμή που τα ποσά

υπερβαίνουν τα 300 ευρώ, θεωρούνται δαπάνες. Εξαιρούνται δωρεές προς το δημόσιο, τους δήμους, τα ΑΕΙ και τα κοινωφελή ιδρύματα.

Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το φορολογούμενο ο οποίος είναι άγαμος, ορίζεται στις 3000 ευρώ, ενώ για τους συζύγους στα 5000 ευρώ εφόσον υποβάλλουν κοινή δήλωση.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί πως από τις δαπάνες, οι συνταξιούχοι που είναι άνω των 65 ετών, δικαιούνται 30 % μείωση στο ποσό των τεκμηρίων. Για φυσικά πρόσωπα τα οποία κατοικούν και φορολογούνται στο εξωτερικό, δεν εφαρμόζονται οι αντικειμενικές δαπάνες και δεν εφαρμόζονται οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων εφόσον δεν αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα (Τότσης, 2018).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

4.1 Φορολογικό Σύστημα Κύπρου

Η Κύπρος είναι ένα ανεξάρτητο κράτος της Μεσογείου που ανήκει στην Ευρώπη και είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι το τρίτο νησί στην μεσόγειο σε πληθυσμό και έκταση. Έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2004 και μέλος της Ευρωζώνης το 2008. Η Κύπρος ή επίσημα η δημοκρατία της Κύπρου είναι μια χώρα αναπτυγμένη η οποία έχει υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα και υψηλό δείκτη ανθρώπινης ανάπτυξης . Το πολίτευμα της χώρας είναι η Προεδρική Δημοκρατία.

Το φορολογικό σύστημα της Κύπρου θεωρείται ως ένα από τα πιο ελκυστικά στην Ευρώπη διότι θεωρείται απλό, αποτελεσματικό και διάφανο και είναι πλήρως συμβατό με όλους τους κανόνες και της αρχές που διέπουν τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.2 Ο φόρος εισοδήματος για φυσικά πρόσωπα

Ένα άτομο το οποίο είναι φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας της Κύπρου φορολογείται με βάση το εισόδημα που αποκτά από πηγές εντός και εκτός της Δημοκρατίας. Ένα άτομο το οποίο δεν είναι φορολογικός κάτοικος της Κύπρου, φορολογείται με βάση στο εισόδημα που αποκτά μόνο από πηγές εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας (Kalopetrides,2018).

Στην περίπτωση που ένα άτομο παραμένει στη Κυπριακή Δημοκρατία για περισσότερο από 183 ημέρες για ένα φορολογικό έτος, τότε το συγκεκριμένο άτομο θεωρείται φορολογικός κάτοικος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Από τις 1/1/2017 ισχύει ότι ένα φυσικό πρόσωπο το οποίο διαμένει λιγότερο από 183 μέρες εντός της Δημοκρατίας για ένα φορολογικό έτος, μπορεί να θεωρηθεί φορολογικός κάτοικος ένα τηρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται παρακάτω (www.deloitte.com):

- Στην περίπτωση που δεν παραμένει σε οποιοδήποτε κράτος περισσότερο από 183 μέρες.
- Στην περίπτωση που παραμένει στην Κυπριακή Δημοκρατία για τουλάχιστον 60 μέρες.
- Δεν θεωρείται φορολογικός κάτοικος σε οποιοδήποτε άλλο κράτος.
- Στην περίπτωση που διατηρεί μόνιμη κατοικία στην Κυπριακή δημοκρατία η οποία ανήκει στο άτομο ή ανήκει στο άτομο στο οποίο την ενοικιάζει.
- Στην περίπτωση που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ή κατέχει εργασία στην Δημοκρατία ή κατέχει ένα αξίωμα σε πρόσωπο φορολογικό κάτοικο της Κυπριακής Δημοκρατίας για οποιοδήποτε χρονικό όριο εντός φορολογικού έτους.

Για να μπορέσουν όλα τα παραπάνω να γίνουν κατανοητά, στο σημείο αυτό θα αναφερθεί ο τρόπο υπολογισμού για τις μέρες που θεωρείται ένα άτομο φορολογικός κάτοικος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι ημέρες παραμονής υπολογίζονται ως εξής (www.deloitte.com):

- Η ημέρα της άφιξης στην Δημοκρατία της Κύπρου υπολογίζεται ως ημέρα φορολογήσιμη.
- Η ημέρα της αναχώρησης από την Κυπριακή Δημοκρατία υπολογίζεται ως ημέρα εκτός της Δημοκρατίας.
- Στην περίπτωση άφιξης και αναχώρησης από την Δημοκρατία την ίδια μέρα, υπολογίζεται ως μια μέρα στη Δημοκρατία.
- Στην περίπτωση αναχώρησης και επιστροφής την ίδια μέρα, θεωρείται μια μέρα εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι φορολογικοί συντελεστές και οι κλίμακες φορολογίας που ισχύουν για τα φυσικά πρόσωπα στη Δημοκρατία της Κύπρου υπολογίζονται ως εξής (Kalopetrides,2018) :

- Στην κλίμακα 1, αν το ετήσιο εισόδημα δεν ξεπερνά τις 19.500 Ευρώ, τότε ο συντελεστής της φορολογίας ορίζεται μηδενικός. Τα 19.500 ευρώ θεωρούνται το αφορολόγητο εισόδημα για την Δημοκρατία της Κύπρου και το ποσό του φόρου που αναλογεί στο φυσικό πρόσωπο είναι μηδενικό.
- Στην κλίμακα 2, αν το ετήσιο ποσό ξεπερνά τις 19.500 ευρώ και φτάνει μέχρι τις 28.000 ευρώ, τότε ο συντελεστής φόρου ορίζεται στο 20 % και το μέγιστο ποσό φόρου ορίζεται στα 1.700 ευρώ.
- Στην κλίμακα 3, αν το ετήσιο εισόδημα ξεπερνά τις 28.000 και φτάνει ως τις 36.300 ευρώ, τότε η κλίμακα ορίζεται στο 25% και το ποσό του φόρου είναι 2.075 ευρώ και το ποσό του συσσωρευμένου φόρου στις 3.775 ευρώ.
- Στην κλίμακα 4, αν το ετήσιο εισόδημα ξεπερνά τις 36.300 ευρώ και φτάνει ως τις 60.000 ευρώ, τότε ο συντελεστής φορολογίας είναι στο 30% και το ποσό φόρου είναι 7.110 ευρώ, το συσσωρευμένο ποσό φόρου είναι στις 10.885 ευρώ.
- Στην κλίμακα 5, αν το ποσό ξεπερνά τις 60.000 ευρώ, τότε ο συντελεστής φορολογίας είναι 35% και υπολογίζεται ανάλογα συν το συσσωρευμένο φόρο που είναι 10.885 ευρώ. (www.deloitte.com):

Όσον αφορά τις συντάξεις που αφορούν το εξωτερικό αυτές φορολογούνται με ένα σταθερό συντελεστή της τάξης του 5% για ετήσιες συντάξεις άνω των 3.420 ευρώ. Στο φυσικό πρόσωπο δίνεται η δυνατότητα να επιλέξει αν θα φορολογηθεί με βάση τους κανονικούς συντελεστές που αναφέρθηκαν και προηγουμένως. Η συγκεκριμένη επιλογή μπορεί να γίνει σε ετήσια βάση. Όσον αφορά την σύνταξη χηρείας, αυτή υπολογίζεται σταθερά με συντελεστή 20% για ποσά άνω των 19.500 ευρώ.

Για εισοδήματα τα οποία αφορούν έσοδα από μερίσματα, ενοίκια φορολογικών κατοίκων Κυπριακής Δημοκρατίας και από τόκους, επιβάλλεται από το κράτος έκτακτη αμυντική εισφορά για την ενίσχυση της εθνικής άμυνας. Στη περίπτωση που το συνολικό ποσό δεν ξεπερνά τις 12.000 ευρώ, έκτακτη εισφορά μειώνεται σε 3%.

Ωστόσο κάποια είδη εισοδήματος έχουν απαλλαγή υπό κάποιους όρους από την φορολογία και αυτά είναι τα εξής(Kalopetrides,2018) :

- Οι τόκοι που δεν συνδέονται από διεξαγωγή επιχείρησης. Επιβάλλεται ωστόσο αμυντική εισφορά 30%.
- Τα μερίσματα, σε αυτά επιβάλλεται αμυντική εισφορά 17 %.
- Τα κέρδη από μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό.

- Οι αμοιβές για την παροχή μισθωτών υπηρεσιών εκτός Κυπριακής δημοκρατίας για πάνω από 90 μέρες, για εργοδότη που δεν είναι κάτοικος της Δημοκρατίας.
- Το κέρδος από την διάθεση τίτλων.
- Οι αποδοχές από ξένες λειτουργίες οι οποίες ασκούν επιστημονική, πολιτιστική ή εκπαιδευτική λειτουργία. (www.pwc.com).

Τα παρακάτω ποσά που αποκτώνται ως εξής, αφαιρούνται από το εισόδημα που φορολογείται. Αυτά είναι τα εξής :

- Έξοδα για ένα ενοικιαζόμενο κτίριο. Υπάρχει απαλλαγή 20 %.
- Οι τόκοι από ένα ενοικιαζόμενο κτίριο.
- Οι δαπάνες για τη συντήρηση οικοδομής. Η απαλλαγή γίνεται ανάλογα με το εμβαδόν της οικοδομής.
- Οι δωρεές σε συγκεκριμένα φιλανθρωπικά ιδρύματα.
- Οι τόκοι που δαπανούνται για την απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που θα χρησιμοποιηθούν για μια επιχείρηση².

4.3 Το φορολογικό σύστημα της Γερμανίας

Η Γερμανία είναι μια από τις μεγαλύτερες χώρες σε πληθυσμό στην Ευρώπη. Η πρωτεύουσα της είναι το Βερολίνο και έχει 82 εκατομμύρια πληθυσμό. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της είναι σε μεγάλα αστικά κέντρα όπως είναι το Βερολίνο, το Μόναχο, το Αμβούργο, η Φρανκφούρτη και η Στουτγάρδη. Η Γερμανία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες οικονομίες της Ευρώπης αλλά και όλου του κόσμου. Η οικονομία της χώρας βασίζεται στην βιομηχανία και στην παροχή υπηρεσιών. Αποτελεί την μεγαλύτερη οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι από τις μεγαλύτερες χώρες σε εξαγωγές.

Το πολίτευμα της χώρας είναι ομοσπονδιακή προεδρευόμενη κοινοβουλευτική δημοκρατία. Αρχηγός του κράτους θεωρείται ο ομοσπονδιακός πρόεδρος και ο οποίος είναι εγγυητής για το πολίτευμα και εκπροσωπεί το κράτος σε διεθνές επίπεδο. Όσον

² Πηγή: www.pwc.com

αφορά το ομοσπονδιακό επίπεδο, υπάρχουν δύο νομοθετικά σώματα. Η ομοσπονδιακή βουλή και το ομοσπονδιακό Συμβούλιο. Η αρμοδιότητα της βουλής να εκλέξουν τον καγκελάριο ενώ το ομοσπονδιακό συμβούλιο αντιπροσωπεύει τα ομόσπονδα κρατίδια και τα μέλη αυτών ορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατιδίων (Πούλιος,2010).

4.4 Η φορολογία φυσικών προσώπων στην Γερμανία

Η φορολογία για τα φυσικά πρόσωπα είναι προοδευτική. Αυτό σημαίνει πως για όσο υψηλότερο είναι το εισόδημα, τόσο μεγαλύτερο είναι και το ποσοστό του φόρου που υπόκειται το άτομο. Ένα φυσικό πρόσωπο υπόκειται σε φόρο για το εισόδημα του που προκύπτει είτε από μισθωτή εργασία είτε από αυτοαπασχόληση και η φορολόγηση γίνεται ανάλογα από την φορολογική κλίμακα που υπάρχει για το ύψος εισοδήματος και της οικογενειακής κατάστασης. Οι συντελεστές της φορολόγησης ξεκινούν από 0 & έως και 45 %. Έκτος από τους φόρους για φυσικά πρόσωπα υπάρχουν και ο φόρος του μισθού, ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών και ο εκκλησιαστικός φόρος. Ο εκκλησιαστικός φόρος είναι περίπου στο 8% από τις μισθωτές υπηρεσίες. Ο φόρος αλληλεγγύης είναι μέχρι και 5,5 % ενώ ο φόρος για μισθωτές υπηρεσίες χωρίζεται σε τρεις περιοχές και το εύρος του φόρου χωρίζεται σε ζώνες (Πούλιος,2010).

Τα πρόσωπα που είναι υποκείμενα του φόρου είναι τα εξής :

- Είναι όλα τα φυσικά πρόσωπα τα οποία κατοικούν στην Γερμανία και διαμένουν κανονικά στην χώρα. Τα συγκεκριμένα πρόσωπα έχουν φορολογική υποχρέωση και το εισόδημα τους δεν έχει σχέση με το αν πραγματοποιείται στον τόπο εγκατάστασης τους ή στο εξωτερικό.
- Είναι όλα τα φυσικά πρόσωπα τα οποία δεν κατοικούν στην Γερμανία και δεν έχουν εκεί τη μόνιμη θέση εγκατάστασης τους αλλά το εισόδημα τους προκύπτει από τη Γερμανία. Σε αυτή την περίπτωση είναι υποχρεωμένοι να πληρώσουν τον φόρο. Ένα τέτοιο εισόδημα μπορεί να προκύπτει από ένα εισόδημα από ακίνητα. Ένα φυσικό πρόσωπο που βρίσκεται στη Γερμανία για παραπάνω από 183 μέρες για ένα φορολογικό έτος, μπορεί να θεωρηθεί

κάτοικος και να φορολογηθεί. Ωστόσο, εάν ένα πρόσωπο δεν κατοικεί στην χώρα, είναι υποχρεωμένο για να πληρώσει φόρο από τη στιγμή που προκύπτει το εισόδημα του από την χώρα. Ο φόρος που αναλογεί ποικίλει και οι συμφωνίες φόρου και διπλής φορολογίας μπορεί να αλλάξουν τον φόρο (Τζιαμαζίδης,2002).

Στην περίπτωση που κάποιος εργάζεται ως μισθωτός, ο φόρος εισοδήματος αφαιρείται αυτόματα από τον φόρο μισθωτών υπηρεσιών. Ακόμα, αφαιρείται η εισφορά αλληλεγγύης και ο εκκλησιαστικός φόρος στην περίπτωση που το πρόσωπο ανήκει σε θρησκευτική κοινότητα. Ο εργοδότης καταβάλλει τα συγκεκριμένα ποσά άμεσα στην εφορία και καταβάλλει και τα ποσά που είναι για την κοινωνική ασφάλιση του εργαζομένου. Το ύψος του φόρου εισοδήματος εξαρτάται από το ετήσιο εισόδημα και αυτό αποτελείται από το σύνολο των εισοδημάτων. Ως αφορολόγητο όριο καθορίζεται το ποσό των 8.820 ευρώ. Για μισθωτούς υπαλλήλους ορίζεται επιπλέον αφορολόγητο 1.000 ευρώ για κάθε χρόνο. Στην περίπτωση που το ετήσιο εισόδημα ξεπερνάει το αφορολόγητο ή άλλα αφορολόγητα εισοδήματα, τότε ο φόρος εισοδήματος καταβάλλεται για το υπερβάλλον ποσό. Οι φορολογικοί συντελεστές ξεκινάνε από το 14% και μπορεί να φτάσουν ως το 45%. Στη περίπτωση που υπάρχουν έσοδα από κεφάλαιο, η τράπεζα στη Γερμανία, φορολογηθεί απευθείας από τόκους και τα παρακρατεί και τα καταβάλλει στην εφορία. Ισχύει ένα ενιαίος φορολογικός συντελεστής με 25 %. Στη περίπτωση που οι τόκοι δεν ξεπερνούν τα 801 ευρώ ή 1.602 ευρώ για συζύγους, δεν φορολογούνται.

Ακόμα από την φορολογία απαλλάσσονται οι εξής :

- Το 50 % από το συνολικό μέρισμα που έλαβε ένα φυσικό πρόσωπο από μια εταιρεία.
- Οι εισφορές που γίνονται από ένα εργοδότη για συνταξιοδοτικά προγράμματα.
- Τα άτομα που έχουν συνολικό ετήσιο εισόδημα 8.820 ευρώ.
- Οι εισπράξεις από ασφάλιση ατυχημάτων και υγείας.

Η χρονική περίοδος που θα γίνει η επιβολή του φόρου από τα εισοδήματα είναι κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

Η χρέωση του φόρου εισοδήματος γίνεται και κατανέμεται με βάση επτά διαφορετικές πηγές από φορολογητέα εισοδήματα. Αυτά είναι τα εξής και παρουσιάζονται παρακάτω (Πούλιος, 2010):

- Τα εισοδήματα από την γεωργία και τη δασοκομία : Τα συγκεκριμένα εισοδήματα μπορεί να περιλαμβάνουν έσοδα από γεωργικές επιχειρήσεις όπως είναι τα κέρδη από κτηνοτροφικές, αγροτικές, δασικές και αγροτικές επιχειρήσεις. Από όλα αυτά τα εισοδήματα αφαιρούνται λειτουργικές δαπάνες και προκύπτει το καθαρό φορολογητέο εισόδημα.
- Τα έσοδα από το εμπόριο και τις επιχειρήσεις : Είναι τα έσοδα που αποκτώνται από μια επιχείρηση είτε είναι ατομική, εταιρική είτε είναι εμπορική και βιομηχανική. Αφαιρείται όλο το ποσό λειτουργικές δαπάνες και έτσι προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα.
- Τα έσοδα από την αυτοαπασχόληση: Τα συγκεκριμένα έσοδα περιλαμβάνουν όλα τα έσοδα από τα ελεύθερα επαγγέλματα όπως είναι οι αμοιβές από την άσκηση επαγγέλματος για γιατρό, δικηγόρο ή οικονομολόγο. Αφαιρούνται όλες οι λειτουργικές δαπάνες για να προκύψει το φορολογικό εισόδημα αλλά στα κέρδη περιλαμβάνονται από πώληση ή και το κλείσιμο των επιχειρήσεων.
- Τα έσοδα από κεφαλαιουχικά περιουσιακά στοιχεία : Τα έσοδα αυτά προκύπτουν από κέρδη από μερίσματα, μετοχές και τόκους ιδρυτικών τίτλων. Τα συγκεκριμένα έσοδα υπόκεινται σε διαφορετικό φόρο και φορολογούνται με φορολογικό συντελεστή της τάξης του 25%.
- Άλλα έσοδα: Άλλα έσοδα ,μπορεί να είναι το εισόδημα από σύνταξη ή διατροφές που καταβάλλονται για διαζευγμένους συζύγους. Αφαιρούνται τα ποσά απόκτησης και με αυτό τον τρόπο προκύπτει το φορολογητέο εισόδημα.
- Έσοδα από ενοίκια : Τα συγκεκριμένα έσοδα προκύπτουν από την εκμίσθωση κατοικιών, αγροτεμαχίων και οικοδομών. Από το φορολογητέο εισόδημα αφαιρούνται όλες οι δαπάνες απόκτησης του αλλά και δαπάνες ασφαλείας και συντήρησης.
- Έσοδα από απασχόληση: Τα συγκεκριμένα έσοδα προκύπτουν από τους μισθούς, από ημερομίσθια και από διάφορα επιδόματα. Από όλα αυτά αφαιρούνται οι δαπάνες απόκτησης του εισοδήματος και όλες οι κρατήσεις για ασφαλιστικούς λόγους.

Στην περίπτωση που ένα εισόδημα δεν εμπίπτει σε καμία από τις παραπάνω περιπτώσεις, τότε δεν μπορεί να φορολογηθεί. Τέτοια έσοδα μπορεί να είναι κέρδη από ένα τυχερό παιχνίδι.

Οι φορολογικοί συντελεστές για τα εισοδήματα φυσικών προσώπων είναι οι εξής και χωρίζονται σε κλίμακες :

- Στην κλίμακα 1, τα ετήσια εισοδήματα μέχρι και 8.820 ευρώ, ο συντελεστής φορολογίας είναι 0 % και δεν φορολογούνται.
- Στην κλίμακα 2, το ετήσιο εισόδημα από 8.821 έως 54.058 ευρώ, ο συντελεστής είναι από 14% έως 42 % και υπολογίζεται κλιμακωτά.
- Στην κλίμακα 3, αν τα ετήσια εισοδήματα είναι άνω των 54.058 ευρώ. Τότε ο συντελεστής είναι 42 %.
- Στην κλίμακα 4, το ετήσιο εισόδημα που ξεπερνά τα 256.304 ευρώ, ο συντελεστής φορολογίας είναι 45 % και είναι ο ανώτατος.

Οι συντελεστές φορολόγησης είναι κλιμακωτοί και υπολογίζονται με μαθηματικούς τύπους. Όσο αυξάνεται το εισόδημα, αυξάνεται και το ποσό του φόρου. Αυτό ισχύει για τα ποσά που φορολογούνται και ο συντελεστής ξεκινάει από το 14 %. Ανάλογα με την εισοδηματική κλίμακα, υπολογίζεται ο φόρος και περιλαμβάνονται φόροι αλληλεγγύης του 5,5% και ο εκκλησιαστικός φόρος με 8%. Στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο ανήκει σε θρησκευτική ομάδα. Στην περίπτωση συζύγων, δηλαδή να υπάρξει κοινή φορολογική δήλωση, η επιβάρυνση του φόρου είναι χαμηλότερη διότι τα εισοδήματα προστίθενται και διανέμονται εξίσου στο αντρώγωνο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο φόρος που προκύπτει να είναι χαμηλότερος.

4.5 Σύγκριση Φορολογικών Συστημάτων Ελλάδας με τα συστήματα Κύπρου και Γερμανίας

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη σύγκριση των φορολογικών συστημάτων της Ελλάδας με αυτά της Κύπρου και της Γερμανίας είναι αρκετά ενδιαφέροντα και ενδεικτικά για τον τρόπο επιβολής των φόρων σε αυτά τα κράτη. Θα πρέπει να αναφερθεί πως η εν λόγω σύγκριση έγινε για λόγους ερευνητικούς και

επιλέχθηκαν αυτά κράτη για τους εξής λόγους. Η Κύπρος και η Γερμανία, ανήκουν στην Ευρώπη και είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανήκουν και τα δύο κράτη στην Ευρωζώνη και επομένως έχουν το ίδιο νόμισμα με την Ελλάδα. Όπως μπορεί να γίνει κατανοητό, η σύγκριση μεταξύ των χωρών είναι και πιο εύκολη. Επίσης, η οικονομία της Γερμανίας αποτελεί την πιο δυνατή στη Ευρώπη και μια από τις μεγαλύτερες σε παγκόσμιο επίπεδο. Βέβαια, η Γερμανία είναι ένα βόρειο κράτος της Ευρώπης και τα χαρακτηριστικά διαφέρουν αρκετά από τον νότο που βρίσκεται η Ελλάδα. Από την άλλη και η οικονομία της Κύπρου είναι αρκετά δυνατή, είναι ένα μεσογειακό κράτος όπως και η Ελλάδα και υπάρχουν αρκετά στοιχεία που συνδέουν αυτές τις δύο χώρες. Υπάρχει αδελφοποίηση μεταξύ των δύο χωρών, μιλούν την ίδια γλώσσα και έχουν πολλά ήθη και έθιμα κοινά.

Η Ελλάδα με την Κύπρο έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά αλλά και κάποιες διαφορές. Θα μπορούσαμε να πούμε πως το φορολογικό σύστημα της Κύπρου είναι ευνοϊκότερο προς τους φορολογούμενους σε σχέση με το σύστημα της Ελλάδας, ειδικά για τα φυσικά πρόσωπα τα οποία φορολογούνται. Οι φορολογικές επιβαρύνσεις στο εισόδημα είναι υψηλότερες στην Ελλάδα σε σχέση με την Κύπρο. Η βάση του αφορολόγητου στην Κύπρο σε σχέση με τη Ελλάδα διαφέρει σημαντικά. Τα ποσά επιβαρύνσεων για τους φορολογούμενους είναι αρκετά σημαντικά υπέρ της Κύπρου και σχεδόν είναι διπλάσια. Ωστόσο, ο φόρος ακίνητης περιουσίας είναι υπέρ της Ελλάδας αλλά τα ποσά δεν διαφέρουν σημαντικά. Οι επιβαρύνσεις για τους ελεύθερους επαγγελματίες είναι υψηλότερες στην Κύπρο σε σχέση με την Ελλάδα. Επιπλέον στην Κύπρο υπάρχουν και άλλες επιβαρύνσεις όπως είναι η έκτακτη επιβάρυνση για την άμυνα της χώρας ενώ στην Ελλάδα δεν υπάρχει τέτοιος φόρος. Η φορολόγηση γίνεται για τα ίδιο διάστημα και για τις δύο χώρες και ισχύει πως για να φορολογηθεί ένα φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να διαμένει τουλάχιστον 183 μέρες στην χώρα. Τέλος ισχύει και στις δύο χώρες, φορολογείται το εισόδημα που προκύπτει μόνο στην χώρα και όχι το εισόδημα που προκύπτει σε κάποια άλλη χώρα.

Η φορολογική σύγκριση μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας έχει αρκετά κοινά στοιχεία αλλά και αρκετές διαφορές. Η φορολογική νομοθεσία που διέπει και τις δύο χώρες θεωρείται αρκετά πολύπλοκη και δύσκολη στην κατανόηση της. Όλες οι διατάξεις και το πλέγμα των νόμων είναι ιδιαίτερα πολύπλοκο.

Τα νομοθετήματα και οι γνωμοδοτήσεις ερμηνεύονται δύσκολα και χρειάζεται προσεκτική ανάλυση. Ο φόρος στην Ελλάδα και στην Γερμανία είναι άμεσος και προοδευτικός. Τα φορολογικά συστήματα της Ελλάδας και της Γερμανίας έχουν υιοθετήσει συστήματα για ενιαίο φόρο για τον οποίο ο φόρος εισοδήματος μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ανάλογα με την πηγή που αποκτήθηκε. Στην συνέχεια και τα δύο φορολογικά συστήματα αφού διενεργούν τις εκπτώσεις από τον φόρο, αθροίζουν τα εισοδήματα και με αυτό τον τρόπο προκύπτει ο φόρος για το εισόδημα. Ισχύουν ίδια κριτήρια και οι ίδιες προϋποθέσεις για τα υποκείμενα του φόρου.

Υπάρχουν ωστόσο διαφορές όσον αφορά τις απαλλαγές από τον φόρο εισοδήματος. Το αντικείμενο του φόρου αλλά και η βάση για την υποβολή του φόρου είναι ίδια και στις δύο χώρες καθώς και ο προσδιορισμός φόρου γίνεται μετά από ταξινόμηση των πηγών που προήλθε ο φόρος. Η βάση για το αφορολόγητο και στα δύο κράτη είναι σε παρόμοια επίπεδα και είναι αρκετά χαμηλά. Ο υπολογισμός του φόρου προκύπτει με βάση μια κλίμακα στην οποία η Ελλάδα, η κλίμακα χωρίζεται με προοδευτικά ποσά που ξεκινούν από το αφορολόγητο και καταλήγουν στο υπερβάλλον φορολογητέο ποσό με συντελεστή 45 % και ανάλογα με το υπερβάλλον ποσό αντιστοιχεί και ο φόρος. Όσον αφορά την Γερμανία, η φορολογία είναι γραμμικώς προοδευτική και η κλίμακα πρέπει έχει ομαδοποιημένα ποσά τα οποία υπολογίζονται στο εύρος της κάθε ομάδας που αντιστοιχεί ο ποσοστιαίος συντελεστής. Ανάλογα με την κλίμακα γίνεται και ο υπολογισμός του φόρου με μαθηματικούς τύπους. Η επιβολή του φόρου στην Γερμανία θεωρείται πιο περίπλοκη και για τον λόγο, οι φορολογούμενοι στην Γερμανία θα πρέπει να συμβουλευούνται ένα φοροτεχνικό. Στην Ελλάδα, ο νόμος ορίζει αρκετές εκπιπτόμενες δαπάνες και μπορεί να μειωθεί ο φόρος στην περίπτωση που προσκομισθούν αποδείξεις δαπανών. Κάτι τέτοιο δεν ισχύει στην Γερμανία και στην επιβολή του φόρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Συνοψίζοντας από τα παραπάνω θα μπορούσαμε να πούμε πως ο κάθε πολίτης σε οποιαδήποτε χώρα θα πρέπει να καταβάλλει το μερίδιο του ανάλογα με το εισόδημα του αλλά και τις δυνατότητες του και όχι με τα οφέλη που μπορεί να αποκομίζει από το κράτος. Η φορολογία όλων των φυσικών προσώπων θα πρέπει να είναι καθολική και πως όλοι οι πολίτες θα πρέπει να φορολογούνται, από την στιγμή που το εισόδημα τους προκύπτει στη χώρα. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρχουν απαλλαγές για τα χαμηλά εισοδήματα ώστε να διευκολύνουν άτομα τα οποία δεν χρειάζεται να φορολογηθούν. Αυτό γίνεται επειδή ο φόρος που θα προέκυπτε θα ήταν αμελητέος για το κράτος.

Ένα φορολογικό σύστημα για να μπορέσει να θεωρηθεί δίκαιο και σωστό θα πρέπει να αποφεύγει την διπλή φορολογία και να προσπαθεί να μην επιβαρύνει επιπλέον τον φορολογούμενο. Η βαριά φορολογία θα πρέπει να αποφεύγεται ώστε να μειώνεται και η φοροδιαφυγή. Με την υψηλή φορολόγηση, είναι λογικό οι πολίτες να αναζητούν τρόπους ώστε να μειωθεί ο φόρος που τους αντιστοιχεί με αποτέλεσμα να αυξάνεται το φαινόμενο της φοροδιαφυγής. Η φορολογία θα πρέπει να είναι ελαστική και το έργο των φοροτεχνικών πιο εύκολο, οι φόροι να είναι κατανοητοί από όλους, να υπάρχει σαφήνεια στους νόμους και να μην χρειάζονται πολλές διαδικασίες ώστε να εισπραχθούν οι φόροι. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να μειωθούν τα έξοδα για το κράτος και να μπορέσει να χτιστεί μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών και κράτους. Ωστόσο, για να επιτευχθούν όλα τα παραπάνω, θα πρέπει όλα τα μέρη να τηρούν πιστά όλα τα πρωτόκολλα, είναι ανεξάρτητοι και να μην γίνονται αυθαιρεσίες. Ο τρόπος επιβολής και είσπραξης του φόρου να είναι απλός και εύκολος ώστε να διευκολύνεται το έργο πολιτών και των κρατικών μηχανισμών. Υπάρχουν διάφορες απόψεις στο κατά πόσο ο φόρος να επιβάλλεται πάνω στο εισόδημα ή στο κεφάλαιο. Η πιο σωστή προσέγγιση είναι πως ο φόρος θα πρέπει να επιβάλλεται στο εισόδημα διότι αυτό είναι

επαναλαμβανόμενο και αποτελεί ια σταθερά. Ο φόρος στα εισοδήματα ενισχύει την φορολογική δικαιοσύνη (Myles,2008)

Ακόμα, θα μπορούσαμε να πούμε πως ένα φορολογικό σύστημα μιας χώρας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και στην ανάπτυξη και στην μεγέθυνση της χώρας. Ένα απλό και σωστό σύστημα μπορεί να δώσει κίνητρα στους φορολογούμενες για αποταμίευση, για επενδύσεις και ανάληψη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Θα πρέπει ένα σύστημα να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην αύξηση των αποταμιεύσεων ώστε να αυξηθεί και η αγοραστική δύναμη των πολιτών, με τον τρόπο αυτό θα μπορεί να τονωθεί και η εγχώρια οικονομία.

Σε περιόδους ύφεσης όλα τα φορολογικά μέτρα θα πρέπει να αποβλέπουν στην τόνωση της εθνικής οικονομίας και να υπάρχουν μειωμένοι συντελεστές φορολόγησης. Σε περιόδους θετικής οικονομικής δραστηριότητας θα πρέπει να τα φορολογικά μέτρα να αποβλέπουν στην χαλάρωση της δραστηριότητας ώστε να τεθούν υπό έλεγχο όλες οι πληθωριστικές πιέσεις.

Η Ελλάδα λόγω της οικονομικής ύφεσης που αντιμετώπισε τα τελευταία χρόνια, προσπάθησε να αντιμετωπίσει τη κρίση αυξάνοντας κατά πολύ τους φορολογικούς συντελεστές, αυξάνοντας τους φόρους, άμεσους και έμμεσους, λόγω της ανάγκης για άμεση εισροή χρημάτων στον κρατικό μηχανισμό. Όλα αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται ανάλογα με τη χώρα και ανάλογα τις περιστάσεις, θα πρέπει αν γίνεται μια σωστή αξιολόγηση ώστε να παίρνονται οι σωστές αποφάσεις.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα και το φορολογικό σύστημα της έχουν μεταβληθεί αρκετές φορές και πολλοί θεωρούν πως αυτή η μεταβολή είναι προς το χειρότερο. Η αστάθεια των φορολογικών μέτρων και η συνεχόμενη αύξηση των φόρων έχουν μειώσει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της χώρας σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, ειδικά με χώρες γειτονικές όπως είναι η Κύπρος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μείωση της ανταγωνιστικότητας και την μείωση των επενδύσεων στην χώρα. Ουσιαστικά αυτό αφορά περισσότερο τα νομικά πρόσωπα ωστόσο, αφορά και την αύξηση των τιμών που υπάρχουν και για φυσικά πρόσωπα τα οποία θέλουν να έρθουν για μόνιμη εγκατάσταση στην χώρα ή ακόμα και για διακοπές, η χώρα αποτελεί έναν ακριβό προορισμό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των εσόδων από τον τουρισμό και αποτελεί πληγή για την εθνική οικονομία. Δεδομένου πως η οικονομία της Ελλάδας στηρίζεται σε μεγάλο ποσοστό στον τουρισμό. Επίσης Κύπρος έχει από

τους χαμηλότερους συντελεστές στη φορολόγηση φυσικών προσώπων και το κυπριακό σύστημα δεν περιλαμβάνει προκαταβολές φόρου στα φυσικά πρόσωπα σε σχέση με την Ελλάδα. Οι φορολογικές επιβαρύνσεις της Ελλάδας για τα φυσικά πρόσωπα υπερτερούν σημαντικά σε σχέση με την Κύπρο, ειδικά οι ασφαλιστικές εισφορές, οι φόροι περιουσίας και οι φορολογικές εισφορές. Η Γερμανία σε σχέση με το φορολογικό της σύστημα προσπάθησε σημαντικά να το κρατήσει σταθερό και με σαφήνεια και να μην υπάρχουν σημαντικές μεταβολές. Να μην υπάρχει ένα σύστημα το οποίο συνεχώς αλλάζει και δημιουργούνται προβλήματα στα φυσικά πρόσωπα και στην οικονομία.

Η Γερμανία προσπαθεί να κρατήσει ένα σύστημα το οποίο θα προσελκύσει επενδύσεις και να ανεβάσει τις επενδύσεις. Το επίπεδο του αφορολόγητο κυμαίνεται σε παρόμοια επίπεδα σε σχέση με την Ελλάδα, ωστόσο οι κλίμακες υπολογίζονται διαφορετικά και με μαθηματικούς τύπους. Η Γερμανία προσπάθησε να μειώσει την επιβολή πολλών φόρων ώστε να κρατήσει την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών σε υψηλά επίπεδα. Τέλος, το φορολογικό σύστημα της Γερμανίας ενισχύει την διάρθρωση για την φορολογική ενίσχυση, κάτι το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την εθνική οικονομία, τα ηλεκτρονικά συστήματα βοηθούν σημαντικά στην επιβολή του φόρου καθώς και στον έλεγχο τους. Τα τελευταία χρόνια και η Ελλάδα κινείται προς αυτή την κατεύθυνση με την δημιουργία και εφαρμογή του συστήματος Taxisnet. Ακόμα, η Γερμανία διαθέτει ικανά στελέχη για την επιβολή και τον έλεγχο σε σχέση με την Ελλάδα καθώς και το προσωπικό είναι επαρκές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη λειτουργία του συστήματος αλλά κάνει παράλληλα καλύτερο τον ελεγκτικό μηχανισμό και αποφεύγονται σημαντικές απώλειες φορολογικών εσόδων. Η έρευνα για τα φορολογικά συστήματα Ελλάδας, Κύπρου και Γερμανίας επιλέχθηκε λόγω του ότι και τα τρία κράτη ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη. Περιορισμοί στην Έρευνα ήταν πως και οι τρεις χώρες ανήκουν στην ίδια ήπειρο, ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και χρησιμοποιούν το ίδιο νόμισμα και διέπονται από κοινούς κανόνες και αρχές. Έρευνες που μπορούν γίνουν στο μέλλον για τα φορολογικά συστήματα χωρών, οι οποίες έχουν διαφορετικό νόμισμα και ανήκουν και σε άλλη ήπειρο και υπάρχει μεγάλη διαφορά στις αρχές που τις διέπουν.

Συνοψίζοντας από όλα όσα έχουν αναφερθεί μπορούμε να πούμε πως η Ελλάδα θα πρέπει να κάνει σημαντικές αλλαγές στο φορολογικό και επενδυτικό σύστημα της ώστε να μπορέσει να γίνει ξανά ανταγωνιστική και να μπορέσει να ξεφύγει από μια

μακροχρόνια ύφεση και να σταθεί ξανά στα πόδια της. Είναι μια δύσκολη διαδικασία η οποία έχει πολλά εμπόδια. Το φορολογικό σύστημα θα πρέπει να γίνει πιο απλό στην κατανόηση του αλλά και πιο δίκαιο. Τέλος, θα πρέπει να υπάρξουν αλλαγές για την διευκόλυνση χαμηλόμισθων, να ξανά εξεταστούν οι συντελεστές φορολόγησης και το σύστημα να γίνει πιο δίκαιο. Η Ελλάδα να γίνει πιο ανταγωνιστική με δυνατά οικονομικά κράτη όπως είναι η Γερμανία αλλά και γειτονικά κράτη όπως η Κύπρος. Οι έλεγχοι θα πρέπει να γίνουν πιο αυστηροί και πιο συχνοί ώστε να μειώνονται οι απώλειες από φορολογικά έσοδα. Είναι μια σημαντική καμπή στην χώρα ώστε να αλλάξουν αρκετά πράγματα προς το καλύτερο και ένα από αυτά είναι και το φορολογικό σύστημα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Γεωργακόπουλος Θ. Α., (2012), Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική (Δ' εκδ.). Αθήνα: Ε. Μπένου

Γεωργακόπουλος Θ. (1997), Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική , Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα

Γκίνογλου Δ. (2014), Φορολογική Λογιστική Ι, Εκδόσεις Ανικούλα , Θεσσαλονίκη.

Κυρίμη Π., (2011), Το φορολογικό σύστημα της χώρας μας. Η επιβολή του φόρου βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Δ.Ν.Φ.

Πούλιος, Γ., (2010), Η φορολογική διοίκηση της ομοσπονδιακής δημοκρατίας της Γερμανίας

Ράπανος, Β., & Καπλάνογλου, Γ. (2014), Φορολογία και Οικονομική Ανάπτυξη: Η περίπτωση της Ελλάδας. Αθήνα.

Σελλάς Σ. (1989), Το ελληνικό φορολογικό σύστημα, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

Σταματόπουλος Δ., & Καραβοκύρης, Α. (2007), Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος : Ανάλυση - Ερμηνεία. Αθήνα: Εκδόσεις Φορολογικού Ινστιτούτου.

Σταματόπουλος Δ. & Καραβοκύρης Α., (2020), Φορολογία Εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, Γ' Έκδοση Αθήνα

Ταγκούλης Α. (2015), Το Ελληνικό Φορολογικό σύστημα και η σύγκριση του με άλλα Ευρωπαϊκά

Τζιαμπαζίδης, Κ., (2002), Το γερμανικό φορολογικό σύστημα ως σημείο κοινωνικής και οικονομικής αναφοράς για την επικείμενη ελληνική φορολογική μεταρρύθμιση, Φορολογική Επιθεώρηση

Τομπουλίδης, Π. (2015), Φορολογική Πολιτική και Οικονομική Ανάπτυξη. Αθήνα: Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης.

Τότσης Ν. Χρήστος , (2018) ,ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, Αθήνα

Φορτσάκης, Θ., & Σαββαΐδου, Κ. (2013), Φορολογικό Δίκαιο, Ελλάδα: Νομική Βιβλιοθήκη.

ΞΕΝΗ

Collosa A., (2019), Which are the causes of tax evasion, InterAmerican Center of Tax Administrations

Matsaganis M. & Flevotomou M., (2010) Distributional implications of tax evasion in Greece. Hellenic Observatory Papers on Greece and Southeast Europe, Greece Paper

Myles G. (2008). Economic Growth and the role of Taxation.

Terpsiadou, M. H. & Economides, A. (2009) , The use of information systems in the Greek public financial services: the case of TAXIS

Vasardani M.,(2011), Bank of Greece, Economic Bulletin, bankofgreece.gr

Kalopetrides G. & Partners Ltd., (2018). Φορολογικός Οδηγός 2018 – Κύπρος.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

www.taxheaven.gr

www.e-forologia.gr

www.pwc.gr

www.kpmg.gr

www.deloitte.gr

www.forin.gr